

Haridus- ja noorteprogramm 2026-2029

Tulemusvaldkond	Tark ja tegus rahvas
Tulemusvaldkonna eesmärk	Eesti inimestel on teadmised, oskused ja hoiakud, mis võimaldavad teostada end isiklikus elus, töös ja ühiskonnas ning toetavad Eesti elu edendamist ja üleilmset säästvat arengut. Noore avarad arenguvõimalused, turvatunne ja kindel tugi loovad Eestit, mida noor tahab edasi viia.
Valdkonna arengukava	Haridusvaldkonna arengukava 2021-2035, Noortevaldkonna arengukava 2021-2035.

Programmi eesmärk: Eesti inimestel on teadmised, oskused ja hoiakud, mis võimaldavad teostada end isiklikus elus, töös ja ühiskonnas ning toetavad Eesti elu edendamist ja üleilmset säästvat arengut. Noore avarad arenguvõimalused, turvatunne ja kindel tugi loovad Eestit, mida noor tahab edasi viia.

Programmi kogueelarve (tuhandetes eurodes)

	2026	2027	2028	2029
	RE	RES 2026-2029		
Programmi kulud	877 138	875 462	878 162	847 361
Programmi investeeringud	23 441	27 132	53 890	50 662

Programmi eelarve ja eelarvelised muudatused on leitavad Rahandusministeeriumi kodulehel ([LINK](#)).

Olukorra lühianalüüs

Eesti haridus- ja noortevaldkond on viimastel aastatel teinud mitmeid olulisi edusamme, mis loovad tugeva aluse tulevikku vaatavatele arengutele. Samas on mitmed murekohad muutunud üha nähtavamaks, viidates vajadusele süsteemsete ja sihipäraste muudatuste järele: üha rohkem on neid inimesi, kes ei õpi, kuigi neil on põhiharidus või sellest madalam haridustase ning kahanenud on keskharidusega inimeste osakaal. Järjest kriitilisemaks on muutumas küsimus, milline on Eestile jõukohane koolivõrk, mis hariduse kättesaadavust halvendamata võimaldaks anda kvaliteetset haridust. Endiselt on väljakutseks haridus- ja noortevaldkonna töötajate järelkasv ning õppeprotsessis osalejate rahulolu. Fundamentaalselt on haridust ja õppimist muutmas ka tehisintellekti ning suurte keelemudelite lai levik, mis nõuavad seniste praktikate ümbermõtestamist ja võimaluste leidmist, kuidas tehisaru õppeprotsessis toetavalt kasutada.

Üha rohkemate noorte haridustee jääb poolikuks. Põhihariduse või sellest madalama haridusega mitteõppivate 18–24-aastaste osakaal on kasvanud 11%-ni (s.o ligi 10 000 noort), ületades sellega ka 2024. a Euroopa Liidu keskmist 9,3%. 15–29a NEET-noorte osakaal püsib viimased 6 aastat 10-11% juures – s.o 23 000 noort, kes ei õpi ega tööta. Üha suurenev arv madala haridustasemega inimesi viib ebavõrdsuse süvenemiseni, kvalifitseeritud tööjõu puuduseni ning sotsiaalmajanduslike kulutuste suurenemiseni. **Väljalangevuse vähendamiseks ja haridustee jätkumise toetamiseks** algatati 2025. a

9. klassi noortega **õppimiskohustuse reform**, mis pikendab haridustee jätkamise kohustust täisealiseks saamiseni.

Õppimiskohustuse reformi eesmärgi jõustab ka **kutseõppe reform**. Täna on põhikooli järgsete kutseõppe erialade valik piiratud ja need ei ole noortele atraktiivsed – 2023. a jätkas kutsehariduses vaid 25,5% põhikoolilõpetajatest ning kutseõppest väljalangejate määr on tõusnud 9,6%-le. Reformi eesmärgiks on luua võrdväärset hea keskhariduse omandamise võimalus ka kutsehariduses ning toetada õpingute jätkamist või edukat toimetulekut tööturul.

Saavutamaks jätkusuutlik, rahvastiku muutustega arvestav ning kaasaegset õpikäsitust toetav koolivõrk, on vaja selgust alus-, üld- ja kutsehariduse pidamise kohustuste ja õiguste osas. Selleks määratakse alus- ja põhihariduse andmise vastutus kohalikule omavalitsusele (KOV) ja põhikooli järgse hariduse andmise vastutus riigile. **Kutseõppeasutustest kujundatakse järk-järgult põhihariduse järgsed haridust andvad hariduskeskused**, kus on võimalik omandada ka rakenduslikku gümnaasiumiharidust. Reformi elluviimiseks koostatakse **koolivõrgu arendamise tegevuskava aastani 2035** ning tagatakse KOV-idele suurem autonoomia.

Aastani 2030 kestab Eesti haridusloo üks suurimaid reforme – **üleminek täielikult eestikeelsele õppele**. Ülemineku üheks suurimaks väljakutseks on kvalifitseeritud õpetajate olemasolu. Ida-Virumaa koolipidajatele suunatud 15 miljonine palgatoetus aitas 2024. a tuua piirkonda tööle üle 400 õpetaja ja tugispetsialisti. Koolide ja lasteaedade üleviimine eesti keelele on laste ja noorte endi huvides, kuna eestikeelne õppetöö aitab lõimuda Eesti kultuuri- ja väärtusruumi, nii et nad ei kaota oma identiteeti, kuid laiendavad oma valikuvõimalusi. **Täna on eesti keele kui teise keele õpitulemused endiselt madalad**, jäädes seatud eesmärkidest selgelt maha – 2024. a saavutas eesti keele kui teise keele põhikooli lõpueksamil vähemalt B1-taseme vaid 53,5% eksamil osalenutest. Keeleõppe kõrval vajavad üleminekul võrdväärset tähelepanu ka õppekvaliteet ja rahulolu, õpilaste väljalangemise ennetamine ning edasise haridustee avatuna hoidmine. Reformi õnnestumiseks on vaja suurendada ka eestikeelset huviharidust ja -tegevust, et noortel tekiks võimalus kasutada eesti keelt loomulikus ja mängulises keskkonnas.

Kvaliteetse ning turvalise huvihariduse ja -tegevuse tagamisel on aga oluline, et valdkonnas töötaksid motiveeritud ja pädevad spetsialistid. Huvihariduse õpetajate, huviringide juhendajate ning noorsootöötajate professionaalsus on noorte vaimse tervise ja tajutud rahulolu parandamisel järjest olulisem. Selleks **kehtestatakse noorsootöötaja ja huvihariduse õpetajana töötamiseks minimaalne kvalifikatsiooninõue** ning toetatakse erialaste kutsete omandamist.

Paralleelselt on **õpetajaskonna järelkasvu probleem muutumas üha teravamaks nii formaal- kui mitteformaalõppes**. Meie õpetajaskond endiselt vananeb – 60-aastaste ja vanemate üldhariduskoolide õpetajate osakaal on tõusnud juba 24%-ni. Siiski on näha ka positiivseid märke – **õpetajakutse populaarsus on hakanud tasapisi kasvama**. Konkurss õpetajakoolituse õppekohtadele on kasvanud ning samuti on suurenenud nende õpetajate osakaal, kes on töötanud õpetajana vähemalt viis aastat järjest pärast õpetajakoolituse lõpetamist (jõudes 2024. a 60%-ni). Vastuvõtu suurendamine ülikoolides ei toeta aga õpetajate piisavat järelkasvu, kui koolid ei suuda pakkuda lõpetajatele atraktiivset ja toetavat töökeskkonda. Õpetajate rahulolu tööga on langenud (2024. a 80,1%), viidates vajadusele pöörata rohkem tähelepanu õpetajate töötingimustele ja -tasule. Selleks revideeritakse õpetajate ja koolijuhtide koormust ning tööülesandeid, rakendatakse **üldhariduse ja kutseõpetajate karjäärimudelit** koos töötasu alammääraga, laiendatakse kvalifikatsioonile vastavate õpetajate hulka ning luuakse ühtne koolijuhtide atesteerimise süsteem. Õpetajate palga alammäär 2026. aastal on 1970 eurot, millele lisandub diferentseerimise osa 22% – see tähendab, et õpetajate arvestuslik keskmine palk on 2403 eurot.

Samal ajal tekitab muret ka **õpilaste madal rahulolu kooliga ning sage kiusamise kogemine**. Nt 8. kl õpilaste seas on kooliga rahul vaid 20% ning ~30% õpilastest kogeb korduvat kiusamist. Kiusamisel on õpilaste rahulolule väga suur mõju – see mõjutab negatiivselt kõiki teisi rahulolufaktorite hinnanguid. Õpilaste heaolu on oluline ka seetõttu, et end koolis paremini tundvad õpilased on ka kõrgema

õpimotivatsiooniga. Koostöös sotsiaal- ja tervishoiu valdkondadega tuleb kujundada **selgemad põhimõtted laste heaolu tagamiseks ja õiguste kaitseks kiusamise ja vägivalla vastu**. Noorte füüsilise ja vaimse heaolu jaoks on kriitilise tähtsusega ka liikumisvõimaluste loomine ja liikumisharjumuste kujundamine. Edusammuna on **õpilaste rahulolu liikumisvõimalustega kasvanud** kõikides vanuseastmetes (nt 8. klassis 17,3%-ni ja 11. klassis 17,9%-ni), mis viitab nii liikuma kutsuva kooli programmi kui ka uue liikumisõpetuse ainekava edukale rakendamisele. Liikuvuse täiendavaks edendamiseks **laiendatakse spordiga tegelemise võimalusi** põhikoolides ja gümnaasiumites ning arendatakse noorte sportlaste nn topeltkarjääri võimalusi.

Õpilaste heaolu ja kaasatus on tihedalt seotud ka kaasava hariduse põhimõtete rakendamisega. Viimastel aastatel on selles vallas toimunud edasimineku – **üha enam tõhustatud ja erituge vajavaid õpilasi kaasatakse just tavakoolidesse ja -klassidesse** (2024. a vastavalt 76,8% ja 40,3%). Siiski seab kaasava hariduse tegelikule toimimisele piiranguid tugispetsialistide jätkuv puudus, eriti maapiirkondades. Selle kitsaskoha leevendamiseks on alustatud läbirääkimisi kutse andjatega, et täpsustada tugispetsialistide kvalifikatsiooninõudeid ning tagada vajalik tugi kõigile õpilastele.

Viimastel aastatel on näha edusamme ka kõrghariduses püsimisega: **vähem üliõpilasi katkestab õpingud esimese aasta jooksul ning üha rohkem lõpetab õpingud ettenähtud ajaga**. 2024. a katkestas esimese aasta jooksul 11,2% tudengitest (s.o 4% vähem kui viis aastat tagasi) ning 56,8% lõpetas õpingud õigeaegselt, ületades seatud sihttaseme. Jällegi, **eri- ja kutsealase haridusega täiskasvanute osakaal on viimase viie aastaga tõusnud vaid ühe protsendipunkti võrra** (2024. a 74,1%) – niivõrd aeglase sammuga pole „Eesti 2035“ seatud 80% siht saavutatav. Kõrgharidusega rahvastiku osakaalu jätkuvaks kasvuks ning ligipääsu suurendamiseks kõrgharidusele, on oluline säilitada esimese eestikeelse kõrghariduse õppemaksuta omandamine ning kujundada õppelaenu süsteem õppijale atraktiivseks ja paindlikuks. Süsteemi stabiilsuse suurendamiseks ja vahendite killustatuse vähendamiseks vajab revideerimist ka kõrghariduse rahastusmudel, mis aitaks omakorda sillutada rohkemate teed teadlase karjäärini. Eesti majanduse konkurentsivõime kasvatamiseks on vaja suurendada nii doktorantide arvu kui ka rakendusliku suunaga kõrghariduse mahtu, mis vastaks selgemini tööturu ootustele.

Üheks oluliseks valdkonnaks, kus tööturu vajadused ja haridussüsteemi suutlikkus ei ühti, on IKT ja LTT-erialad. Kuigi IKT-erialade lõpetajate arv on üks Euroopa suurimaid, nt 2024. aastal lõpetas IT-erialadel kõrghariduses 889 ja kutsehariduses 536 õppurit, **on LTT-erialade lõpetajate osakaal püsinud viimase kümnendi jooksul pea muutumatuna** (27%). See ei kata järjest kasvavat vajadust tootmise, tehnika, tehnoloogia ja IT-valdkonna spetsialistide järele. Seetõttu **pööratakse enam tähelepanu laste ja noorte oskuste arendamisele matemaatika, teaduse, tehnoloogia, inseneeria, kunstide ja looduse valdkondades kõigil haridustasemetel**, pöörates tähelepanu ka nende valdkondade õpetajate järelkasvule.

Üldiselt on **täiskasvanute elukestvas õppes osalemine viimase 12 kuu jooksul** (nt tasemeõppes, koolitusel või tööalasel konverentsil osalemine) aasta-aastalt **kasvanud**, jõudes 2024. a juba 53,7% juurde. Siiski on jätkuvalt mureks meeste, vanemaealiste ja mitte-eestlaste tunduvalt väiksem osalus elukestvas õppes. Mida kõrgem on haridustase, seda paremad on inimeste oskused, tervis ja nende majanduslik toimetulek. Seepärast on oluline, et inimesed tegeleksid enesetäiendamisega ning et kõik Eesti elanikud valdaksid eesti keelt piisaval tasemel, et tulla toime tööturul ja edendada isiklikku heaolu. Selle eesmärgi toetamiseks laiendatakse täiskasvanute eesti keele õppe võimalusi, parandatakse nende kvaliteeti ning alustatakse läbirääkimisi killustatud täiskasvanuhariduse süsteemi reformimiseks.

Olulisemad programmi (arendus)tegevused 2026-2029 aastal:

Eestikeelne ja -meelne haridus

- **Jätkatakse eestikeelsele õppele üleminekut põhikoolis ning laiendatakse seda ka kutseõppele.** Ülemineku raames toetatakse koole, lasteaedu ja hoide ning õpetajaid täiendõppe võimaluste, nõustamise ja metoodiliste materjalidega, pöörates tähelepanu ka aine- ja keeleõppe lõimimisele. Ülikoolidega algatatakse läbirääkimised, et muuta lõimitud aine- ja keeleõpe õpetajakoolituse kohustuslikuks osaks. **Palgatoetus Ida-Virumaal eesti keeles õpetavatele (alushariduse)õpetajatele ja tugispetsialistide on kavandatud aastani 2030.** Erakoolidele seatakse eestikeelse õppe läbiviimise nõue, et kvalifitseeruda riiklikule toetusele. Ülemineku laiendatud seireks arendatakse välja õpimotivatsiooni ja -strateegiate uuring ning vajalikud sekkumismehhanismid.
- Soodustatakse eesti keele **piirkondlike erikujude** (sh lõunaeesti keele) **õppimist** ning töötatakse selleks välja vastavad muudatused põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses.
- **Esimese eestikeelse kõrghariduse omandamine säilib õppemaksuta** ja kõrgkoolid peavad oma vastutusvaldkonnas tagama eestikeelse õppe kõikides õppekavagruppides esimesel kahel astmel. Kõrghariduse rahvusvahelistumiseks ja talendipoliitika elluviimiseks **soodustatakse välisüliõpilaste osakaalu suurema tööjõuvajadusega valdkondades.** Julgeoleku, keele ja kultuuri säilitamiseks jätkatakse eesti keele õpetamist välisüliõpilastele ning toetatakse kontakti loomist tööandjatega, et lihtsustada Eesti tööturule jäämist ja ühiskonda lõimumist.

Haridus- ja noortevaldkonna professionaalide järelkasv ja jätkusuutlikkus

- Õpetajate järelkasvu tagamiseks, nende professionaalse arengu ja tööalase kindlustunde suurendamiseks jätkatakse **haridusleppe elluviimist** – rakendatakse ühtset õpetaja **karjääri- ja palgamudelit** ning viiakse see kooskõlla õpetaja kutsestandarditega võrdsustades karjääriastmed ja kutsetasemed. Lisaks keskendutakse õpetajaameti kutsealase eetika arendamisele ning laiendatakse võimalusi karjääripöörajatele kutse omandamiseks ja õpetajana tööle asumiseks. Jätkatakse **erialastipendiumite maksmist õpetajakoolituse erialadel**, mis seotakse ka õpetajana töötamise tingimusega.
- Õpetajate palga alammäär kerkib 2026. a 8,2% ja diferentseerimisfond suureneb 2%. Õpetajate palga alammäär on 2026. aastal 1970 eurot ja arvestuslik keskmine palk 2403 eurot. **Tagamaks õpetajatele konkurentsivõimeline töötasu**, suurendatakse 2028. aastaks õpetajate palgafondi diferentseerimiskomponenti 24%-ni, mis võimaldab koolipidajal kujundada õpetajale motiveeriv palgamudel ning jätkatakse KOV-idele **lasteaiaõpetajate palgatoetuse** maksmist. Teostatakse põhjalik **analüüs õpetajate ning koolijuhtide töökoormuse, tööülesannete ja halduskoormuse kohta**, millele järgneb vastava tegevuskava elluviimine ning õigusaktide muudatused, et tõsta koolipere tööheaolu.
- Koolijuhtide professionaalse arengu toetamiseks algatatakse ja viiakse koostöös koolipidajatega ellu **koolijuhtide atesteerimise süsteemi**, mis põhineb teadlaste väljatöötatud kompetentsi- ja õppimist toetavate juhtimisviiside mudelil ning koolijuhtide kollegiaalsel hindamisel. Koolijuhtide atesteerimise süsteem käivitatakse etapiti 2026. a nii, et atesteerimine läbitakse iga viie aasta tagant.
- **Tugispetsialistide vajaduse leevendamiseks** koostatakse kaasava hariduse teenuse põhimõtted, täpsustatakse kutse andjatega tugispetsialistide kvalifikatsiooninõudeid ning laiendatakse tugispetsialistide profiili.
- Noortevaldkonna kvaliteedi tõstmiseks ja töötajate väärtustamiseks **luuakse noortevaldkonna ühendseadus**, millega sätestatakse noorsootöötaja ja huvihariduse õpetajana töötamiseks

minimaalse nõudena 5. taseme erialase kutse olemasolu ning toetatakse erialaste kutsete omandamist. Tehakse koostööd KOV-idega, et pöörata eritähelepanu noorsootöötajate kvalifikatsioonide tõstmisele.

Teaduspõhine haridussüsteemi väljakutsete lahendamine ja paindlik haridussüsteem

- Kvaliteetse ja lapse vajadustest lähtuva hariduse tagamiseks **korrastatakse koolivõrku ning toetatakse kodulähedaste algkoolide jätkusuutlikkust**, jätkates 6-klassiliste algkoolide toetamist. Üld- ja kutsehariduse korralduses luuakse selgus, määratledes seadustes vastutuse, õigused ja ressursid, kus **alushariduse ja põhihariduse eest vastutab KOV ning sellele järgnev haridus on riigi vastutusel**. Samal ajal kavandatakse **koolivõrgu arendamist pikaajalise tegevuskava 2025-2035** alusel, mis tugineb analüüsile ja ühiskondlikule kokkuleppele. KOV-ide autonoomia suurendamiseks **viiakse alates 2027.** a toetusfondis olevad põhikoolide (v.a õpetaja palk), huvihariduse ja -tegevuse ja õpilaskodu sihtotstarbelised toetused üle KOV tulubaasi.
- Toetatakse rohkemate õppijate õpingute jätkamist pärast põhiharidust, viies ellu **õppimiskohustuse reformi**. Põhikooli lõpetajatele töötatakse välja **üldpädevuste hindamisvahendid ja e-eksamid**, mis on aluseks järgmisele haridustasemele sisseastumisel ning luuakse uus töökindel eksamite infosüsteem. **Kaotatakse järeleksamite kohustus**, võimaldades kõigil õpilastel jätkata õpinguid järgmises astmes koos vajaliku toega.
- Noortele tagatakse võrdväärselt **hea keskkorralduse omandamise võimalus ka kutsehariduses ning laiendatakse õppimisvõimalusi rakendusgümnaasiumi õppe suunal**. Kutseõppeasutustele rakendatakse uut rahastusmudelit ning neist kujundatakse **hariduskeskused**, kus saab omandada nii kutse- kui rakenduslikku gümnaasiumiharidust, ning kus käivitatakse 4-aastased õppekavad. Haridusliku erivajadusega õppijatele töötatakse välja uued kutseõppe õppekavad ning **suurendatakse ettevalmistava õppe kättesaadavust**.
- **TI-Hüppe õppeprogrammi** viiakse ellu gümnaasiumides alates 2025/2026. õa ja kutseõppeasutustes 2026/2027. õa, et õppijad omandaksid õpetaja juhendamisel õppimisoskused ning teadmised-oskused tehisaru kasutamiseks. Uuendatakse ka tehnoloogiaõpetuse ainekava ning tagatakse nii õppevara kui koolitused küberturvalisuse, andmekaitse ja tehisaru õpetamiseks.
- Luuakse **terviklik süsteem õppevara jagamiseks**, et parandada selle kvaliteeti ja kättesaadavust. Õpetajaid motiveeritakse ja toetatakse arendama õppevara ning jagama seda kolleegidega. Arendatakse digiõppevara ja mitmekesistatakse seda tehisintellekti abil.

Hariduse ja teadussüsteemi kooskõla suurendamine ühiskonna vajadustega

- Töötatakse välja **MATIK-strateegia põhiharidusest kõrghariduseni**, et kasvatada laste ja noorte teadmisi-oskusi matemaatika, teaduse, tehnoloogia, inseneeria, kunstide ja looduse õppe valdkondades ning kujundatakse meetmed nende valdkondade õpetajate järelkasvu toetamiseks.
- Gümnaasiumiastmele töötatakse välja **inseneeria ja IT, spordi ning riigikaitse valikainete moodulid**, et suurendada noorte valikut erialasel spetsialiseerumisel. Liikuvuse ja sporditegevuse võimaluste laiendamiseks ning **noorsportlaste topeltkarjääri** toetamiseks luuakse spordiõppe valikmoodulid vähemalt ühte riigikooli igas Eesti piirkonnas. Toetatakse

sportlaste kõrghariduse omandamist, loobudes nominaalajaga lõpetamise nõudest ning võimaldades neil teha topeltkarjääri õpingute kõrval.

- **Kõrghariduse I astmel suurendatakse õppekohtade arvu**, fookusega inseneeria, IT, küberturvalisuse, tehisaru ning tervise- ja sotsiaalvaldkondadele, ning **tõstetakse rakenduskõrgharidusõppe osakaal 40%-ni**. Suurendatakse eestikeelses magistriõppes osakoormusega õppekavade arvu ning rakendatakse õppetasu, et piirata õppeastmel korduvõppimist ja tuua kõrgharidusse lisaraha. **Õppelaenu süsteem muudetakse õppijale paindlikumaks, kättesaadavamaks ja atraktiivsemaks** - õppelaenu summa suurendatakse 6000 euroni õa-s, langetatakse intressimäärasid, pikendatakse tagasimakse perioodi ja loobutakse käendaja olemasolu kinnitusest.
- **Doktoriõppe mahtu suurendatakse ning nooremteadurite kohtade arv kasvatatakse 500-ni** aastaks 2035, et toetada lisandväärtust loova majanduse, avaliku sektori, kultuuri ja teaduse arengut. Erilist tähelepanu pööratakse sellele, et **tehisintellekti valdkonnas** oleks piisavalt **doktoriõppe kohti** eri distsipliinides. Rahvusvahelisel turul edendatakse Eesti **hariduse eksporti**, teadmiste siiret ja haridusinnovatsiooni.
- **Noorte kaasatust ühiskondlikesse otsustusprotsessidesse** suurendatakse tugeva **noortevolikogude võrgustiku** ja uue **noortevaldkonna seaduse** kaudu. Koolides ja noorsootöös tugevdatakse **kodanikuharidust**. Koostöös sotsiaal- ja tervisevaldkonnaga **kujundatakse selged põhimõtted laste heaolu ning õiguste kaitseks** kiusamise ja vägivalla vastu ning ennetatakse radikaliseerumisega seotud riske.

Programmi mõõdikud

Mõõdik/Sihttase	Viimane tegelik tase (2024)	2026	2027	2028	2029	2035
Madala haridustasemega mitteõppivate 18–24-aastaste osakaal (%)						
mehed	13,3	10,8	10,4	10,0	9,8	9,0
naised	8,6	6,5	6,4	6,4	6,3	6,0
kokku	11	8,9	8,8	8,7	8,5	7,5
<i>Allikas: Eurostat</i>						
Eri- ja kutsealase haridusega täiskasvanute (25–64-aastaste) osakaal (%)	74,1	76,1	76,6	77,3	77,3	80,0
<i>Allikas: Statistikaamet</i>						
Täiskasvanute (25–64-aastaste) elukestvas õppes osalemise määr (%)						
Formaal- ja mitteformaalõppes	23,3	23,6	23,8	24,0	24,2	25,0
Informaalõppes	59,9	kasvab	kasvab	kasvab	kasvab	kasvab
<i>Allikas: Eesti tööjõu uuring (Statistikaamet) (nelja nädala metoodika)</i>						
Aasta pärast lõpetamist nutika spetsialiseerumise kasvualadel rakendunute osakaal kõigist hõivatutest (%)	(2023) 27	30	30,5	30,5	31,0	33,0
<i>Allikas: Uuring Edukus tööturul</i>						
Ennastjuhtiv õppija (%)						
akadeemiliselt taastenõtkete 8. klassi õpilaste osakaal	32,2					
agentsete 8. klassi õpilaste osakaal	26,7	kasvab	kasvab	kasvab	kasvab	kasvab
8. klassi õpilaste osakaal, kes tunnevad, et õpetajad toetavad nende autonoomiat	39,8					
<i>Allikas: Riiklikud rahuloluküsitlused</i>						
Tipptasemel oskustega (PISA uuringus 5. ja 6. taseme saavutanud) õpilaste osakaal (%), sh	(2023)					
funktsionaalne lugemisoskus	10,6	-	-	17,0	-	20,0
matemaatiline kirjaoskus	13,1	-	-	20,0	-	25,0
loodusteaduslik kirjaoskus	11,6	-	-	17,0	-	20,0
<i>Allikas: PISA</i>						
Õpetajate keskmine töötasu võrreldes Eesti keskmise töötasuga (%)						
üldhariduskooli õpetaja	118	112	117	120	120	120
kutseõppeasutuse õpetaja	115	112	117	120	120	120
Alushariduse õpetajate keskmine töötasu võrreldes üldhariduse õpetaja <u>töötasu alammääraga (%)</u>	98	94	94	94	94	100
<i>Allikas: Saldoandmik/EHIS/Statistikaamet</i>						
Noorte usaldus riigi vastu (%)	(2022) 57,0	-	-	65,0	-	70,0
<i>Allikas: ICCS</i>						

1. Õpivõimalused ja hariduse korraldus

Programmi 1. plokki on koondatud tegevused **õppeasutuste võrgu arendamiseks ja taristu tagamiseks**, et haridus oleks kättesaadav eri sihtrühmadele ja õppekeskkond toetaks nüüdisaegset õpikäsitust. Samuti tagatakse **paindlikud õpivõimalused erinevatel haridusastmetel, kvaliteetse hariduse kättesaadavus ja toetatud õpe**, et vähendada õppest väljalangemist ning rakendada maksimaalselt iga inimese potentsiaali. Õpivõimaluste mitmekesistamiseks, hariduse kvaliteedi tõstmiseks ning eesti keele ja kultuuri laiemaks tutvustamiseks **edendatakse rahvusvahelistumist ja õpirännet**.

Tegevus 1.1. Haridusvõrgu korrastamine ja arendamine

Tegevus toetab põhikooli ja gümnaasiumi lahutamist, riigile keskhariduse andmisel suurema vastutuse andmist, sh riigigümnaasiumide loomist, haridustaristu optimeerimist ning energiatõhususe suurendamist, õppekeskkonna nüüdisajastamist, kaasava hariduse põhimõtete rakendamist, hariduse kättesaadavuse parandamist ja haridusasutuste vahelise koostöö suurendamist. Kohalikud omavalitsused saavad toetust nii väikeste maakoolide pidamiseks kui ka kaasava hariduse põhimõtete rakendamiseks, mis on suunatud mistahes erivajadusega inimese tavapärase õppe- ja noorsootöös osalemise toetamisele ning osalemise suurendamisele läbi õppekeskkonna parendamise ning õppe- ja töövahendite tagamise.

Mõõdik	2022	2023	2024	2026	2027	2028	2029
				Sihttase			
Eesmärk: Demograafiliste muutustega arvestav ja kaasava hariduse põhimõtetest lähtuv koolivõrk, mis tagab võrdse ligipääsu kvaliteetsele haridusele kõigis Eesti piirkondades							
Gümnaasiumiastmega koolide arv (tk)	158	156	154	152	150	150	150
Allikas: EHIS							

Tegevuse kirjeldus ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Tegevus/ Tulemus	2026	2027	2028	2029
Tegevuse 1.1. rahastamiskava				
Tegevuse raames toimub:				
- Koolivõrgu korrastamine (sh riigigümnaasiumid, põhikoolid, HEV koolid)				
Tulemus: 2026. a tegutseb 27 riigigümnaasiumi, sh igas maakonnas vähemalt üks riigigümnaasium. Alustatakse Tõnismäele ja Lasnamäele riigigümnaasiumite õppehoonete ehitamise ettevalmistustöödega, õppetööd alustatakse neis eeldatavalt 2029.				
- Hariduskeskuste piloodid ja rakendamine				
Tulemus: Investeeringud toetavad haridusasutuste, sh kutseõppeasutuste, üldhariduskoolide, mitteformaalse õppe pakkujate ja ka kõrgharidusasutuste (nt ülikoolide piirkondlikud kolledžid) ning noorsootöösutuste tihedamat koostööd, tagades regiooni vajadustele vastava õppe läbiviimiseks ühise taristu, mis võimaldab: 1) ühtselt korraldatud vastuvõttu keskharidustaseme õppesse; 2) üldkeskhariduse ja kutsehariduse lõimitud õppekaval õppimist (õppijatele paindlikult ligipääsetav taristu); 3) hübriidõppe integreerimise võimekust.				
- Investeeringud Ida-Virumaa põhikoolivõrgu korrastamiseks				
Tulemus: Investeeringud võimaldavad ümber korraldada ja optimeerida kogu maakonna põhihariduse pakkumist ning leevendada ennetavalt demograafiliste muutuste mõju enim väheneva ja vananeva elanikkonnaga piirkonnana Ida-Virumaal, keskendudes hariduse kvaliteedile ja kättesaadavusele.				
- Kaasava hariduse edendamiseks koolide ja noorsootöösutuste õppekeskkonna parendamine				
Tulemus: Õppeasutused on toetatud tuge vajavate õppijate kaasamiseks.				
Üldhariduskoolides, kutseõppe- ja noorsootöösutustes on tehtud vajalikud hoonete kohendused ning hangitud on vajalikud õppe- ja töövahendid.				
- Kutseõppeasutuste taristu nüüdisajastamine				
Tulemus: Tehtavad investeeringud on kooskõlas üldise kutseõppeasutuste võrgu kava arengutega.				

KOKKU KULUD	33 490	32 304	42 228	33 938
KOKKU INVESTEERINGUD	15 202	19 605	43 364	45 793

Tegevus 1.2. Juurdepääsu tagamine üld- ja kutseharidusele

Tegevus hõlmab üldhariduses kolme haridustaset: alus-, põhi- ja üldkeskharidust ning kutseharidust.

Ligipääsu tagamiseks kvaliteetsele **üldharidusele** antakse haridustoetust munitsipaal- ja erakoolide pidajatele, tagatakse vajalikud õppekohad riigi koolides ning toetatakse IBO õppekavade rakendamist ja Euroopa Kooli arengut.

Eelpool nimetatud haridustoetuse all peetakse silmas ka läbi kohalike omavalitsuste (KOV) toetusfondi eraldatavat toetust (496,5 mln eurot), mis panustab otseselt tegevuse eesmärkidesse, kuid mida kajastatakse riigieelarves Vabariigi Valitsuse all ja mis seetõttu käesoleva programmi eelarves ei sisaldu. Koguulatuses katavad KOV-id oma üldharidusega seotud kulusid riigist saadava toetuse, maksutulude ja muude tulude arvelt.

Kutsehariduses kavandatakse õppes osalemise kasvu ning lõpetajate oskuste tööturu vajadustele vastavuse tagamiseks kutseõppe koolitusmahud ja õppekavarühmade üleriigiline optimaalne jaotus, tagatakse vajalikud õppekohad ja õppijate toimetulekut toetavad meetmed, kaasajastatakse õppevahendeid.

Mõõdik	2022	2023	2024	2026	2027	2028	2029	2035
				Sihttase				
Eesmärk: Luua tingimused õppimiskohustuse täitmiseks, tagada ligipääs üldharidusele ja vähendada väljalangevust. Luua Eesti elanikkonnale nende vajadustele ja võimetele vastavad kvaliteetsed, paindlikud ja mitmekesiste valikutega kutseõppevõimalused, mis vastavad tööturu arenguvajadustele.								
3-aastaste kuni kooliealiste laste osakaal, kes on käinud koolieelses lasteasutuses (%) Allikas: EHIS, Statistikaamet	91,6	88,2	87,6	93,0	93,0	93,0	93,0	95
Põhikoolist väljalangejate määr statsionaarse õppe kolmandas kooliastmes (%): kokku/ poisid/ tüdrukud Allikas: EHIS	0,3/ 0,4/ 0,2	0,34/ 0,38/ 0,3	0,36/ 0,43/ 0,29	0,25/ 0,3/ 0,2	0,3/ 0,3/ 0,2	0,3/ 0,3/ 0,2	0,3/ 0,3/ 0,2	-
Keskhariduse omandanute osakaal 4 aastat pärast põhikooli lõpetamist Allikas: EHIS	81,2	82,1	80,0	83,0	83,0	83,0	83,0	-
Kutsehariduse* omandanute osakaal 5 aastat pärast põhikooli lõpetamist (%) Allikas: EHIS	21,6	21,2	22,0	24,0	24,0	25,0	26,0	-
Vähemalt keskharidusega 20–24 a osakaal (%) Allikas: Eurostat	83,2	83,3	80,9	86,0	87,0	87,0	87,0	90,0

*Kutsehariduse all mõistetakse ainult tasemeõppes saadud kutseharidust.

Tegevuse kirjeldus ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Tegevus/ Tulemus	2026	2027	2028	2029
Tegevuse 1.2. rahastamiskava				
<p>Tegevuse raames toimub</p> <p>Üldhariduses:</p> <p>- Õppimiskohustuse reformi elluviimine</p> <p><i>Tulemus: Rakendub õppimiskohustus täisealiseks saamiseni ning rohkem õppijaid jätkab pärast põhihariduse lõpetamist õpinguid sobivatel õpiteedel.</i></p> <p>- Haridustoetuste tagamine munitsipaal- ja erakoolidele ning õppekohad riigi koolides</p> <p><i>Tulemus: Igale õpilasele on tagatud juurdepääs kvaliteetsele kodulähedasele põhiharidusele ning mitmeid valikuvõimalusi pakkuvale kodumaakonnas asuvale gümnaasiumiharidusele. Õppest väljalangemine üldhariduses on vähenenud. Õpetajate töötasu on vastavuses töö keerukuse ja vastutuse ulatusega, mis tagab koolis töötamise muutumise arvestatavaks valikuks parimatele.</i></p> <p>- IBO õppekavade rakendamise ja Tallinna Euroopa Kooli arengu toetamine</p> <p><i>Tulemus: Rahvusvaheliselt tunnustatud õppekavade rakendamine toetab riigi erinevate valdkondade rahvusvahelistumisega ja rahvusvahelise koostööga seotud tegevusi.</i></p> <p>Kutsehariduses:</p> <p>- Kutsehariduse reformi ja õppimiskohustuse reformi elluviimine</p> <p><i>Tulemus: Kutsekeskharidus kujuneb võrdväärseks alternatiiviks gümnaasiumiharidusele ning üha rohkem õppijaid suundub põhikoolijärgselt kutseõppesse. Kutsehariduse reformi tulemusel on ellu rakendunud uued rakendusliku keskhariduse õppekavad. Toevajadusega õppijatele tagatakse õppimisvõimalused 2. ja 3. taseme erialaõppe õppekavadel ning ettevalmistavas õppes.</i></p> <p>- Kutseõppe koolitusmahtude kavandamine, õppekohtade tagamine ja õpilaste toimetulekut toetavad meetmed</p> <p><i>Tulemus: Tasuta õppekohad tagavad kutseharidusele ligipääsu, sh on võetud arvesse koolikohustuse tõstmine 18. eluaastani. Koolitusmaht on optimaalne ja kooskõlas OSKA raportite soovitusetega. Rahastamismudel toetab kutsehariduse eesmärkide saavutamist, sh kaasava hariduse põhimõtete arvestamist õppetöö korraldamisel koolides¹. Kutseõppeasutused arvestavad võrdse kohtlemise põhimõtet ja erinevate sihtrühmade vajadusi, sh eesti keelest erineva kodukeelega õpilased, uusimmigrandid ja tagasipöördunud, tuge vajavad õpilased. Väheneb kutseõppe katkestamine, sealhulgas majanduslikel põhjustel.</i></p> <p>- Kutseõppeasutuste õppekavarühmade üleriigilise jaotuse optimeerimine ja õppekeskkonna kaasajastamine</p> <p><i>Tulemus: Kutseõppeasutuste ja õppekavarühmade jaotus on optimaalne ning õppebaaside riskasutus tagab erinevate piirkondade tööandjatele vajaliku tööjõu koolitamise. Pindade ja tehnoloogiliste seadmete kasutus on optimaalne, kutseõppeasutustes on ajakohane sisseseade ja võimekus toetada õppevaldkondade ja piirkonna arenguid.</i></p>				
KOKKU KULUD	305 874	317 816	313 740	313 106
KOKKU INVESTEERINGUD	627	1 005	949	943

¹Kaasava hariduse ja võrdse kohtlemise põhimõtete arvestamine koolide igapäevatoos on kutsehariduse rahastamismudeli üheks komponendiks ja seetõttu kajastub õpilaste toetamine koolides käesolevas tegevuses. Süsteemsed arendused riigi tasandil nii kaasava hariduse paremaks rakendamiseks kui ka muude sihtrühmade toetamiseks kajastatakse tegevuses 2.2. (sh haridustasemetel ülene lähenemine).

Tegevus 1.3. Juurdepääsu tagamine kõrgharidusele

Tegevuse raames toetatakse kõrgharidusõppe korraldamist ülikoolides ja rakenduskõrgkoolides (tegevustoetus), tagatakse õppija toimetulekut ja õppe tulemuslikkust toetavad teenused ja toetused, juurutatakse õppijakeskset õpikäsitust, toetatakse kõrgharidusõppe kvaliteeti, tagatakse õppejõudude järelkasv, toetades nende arengut ja suurendades enesetäiendamise võimalusi.

Möödik	2022	2023	2024	2026	2027	2028	2029	2035
Sihttase								
Eesmärk: tagada igale motiveeritud ja võimekale üliõpilaskandidaadile ligipääs kvaliteetsele, paindlikule ja mitmekesise valikutega ning tööturu arenguvajadusi arvestavale kõrgharidusõppele.								
Kõrgharidusõppest väljalangejate määr (kõrghariduse 1. astme õpingute esimesel aastal) (%) <i>Allikas: EHIS</i>	15,1	13,2	11,2	15,0	15,0	15,0	15,0	-
Doktorikraadi kaitsmiste arv õppeaastas <i>Allikas: EHIS</i>	250	237	262	300	300	300	300	-
Nominaalajaga lõpetanute osakaal kõrghariduses (%)* <i>Allikas: EHIS</i>	56,1	54,8	56,8	57,0	57,0	57,0	57,0	-
Kolmanda taseme haridusega 25–34 a osakaal (%) <i>Allikas: Eesti tööjõu-uuring</i>	43,9	43,5	42,7	43,9	44,0	44,0	44,0	45,0

*Nominaalage +1 on arvestatud nende õppekavade puhul, mille nominaalkestus on väiksem kui 4 aastat, nominaalage+2 on arvestatud nende õppekavade puhul, mille nominaalkestus on vähemalt 4 aastat. Arvesse on võetud 1. ja 2. astme õppekavad.

Tegevuse kirjeldus ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Tegevus/ Tulemus	2026	2027	2028	2029
Tegevuse 1.3. rahastamiskava				
Tegevuse raames toimub:				
- Kõrgharidusõppe läbiviimise rahastamine ning rahastamis- ja juhtimissüsteemi arendamine				
Tulemus: Tegevustoetuse eraldamisega on tagatud õppuri jaoks tasuta kõrgharidusõpe avalik-õiguslikes ülikoolides ja HTM hallatavates rakenduskõrgkoolides. Rahastamise maht ja mudel toetab kõrghariduse kvaliteedieesmärkide saavutamist ning võimaldab pakkuda piisavas ulatuses kõrgharidusõpet, sh pöörates tähelepanu õppekohtade arvu suurendamisele suurema tööjõuvajadusega valdkondades nagu nt haridus (õpetajakoolitus, eripedagoogid, logopeedid, koolipsühholoogid), IKT, tehnika, tootmine ja ehitus, tervishoid. Kõrgkoolide vastutusvaldkonnad on selged, paraneb koostöö ning kõrghariduse kvaliteet. Kõrgkoolide juhtimis- ja töökorraldus on tõhus.				
- Õppija toimetulekut ja õppe tulemuslikkust toetavate teenuste ja toetuste tagamine				
Tulemus: Tagatud on toetuse saamise võimalus üliõpilaste majandusliku toimetuleku parandamiseks ja erivajadustest tulenevate vajaduste rahuldamiseks, suureneb kõrghariduse ligipääsetavus eemalejäämise riskis olevate noorte hulgas. Paranevad võimalused osaleda elukestvas õppes, sh kõrgharidusõppes. VÕTA süsteem toetab kõrgharidusõppes osalemist.				
KOKKU KULUD	322 540	314 323	314 559	314 912
FINANTSEERIMISTEHINGUD	-253	-253	-253	-253
KOKKU INVESTEERINGUD	2 600	1 220	1 030	680

Tegevus 1.4. Täiskasvanuhariduse arendamine ja õppimisvõimaluste loomine

Suuremat lisandväärtust andvate erialaste oskuste ja tööelu üldoskuste arendamiseks pakutakse täiendus- ja ümberõppevõimalusi. Koolituste rahastamisel lähtutakse OSKA soovitudest jm uuringutest. Arendatakse mitteformaalõppe kvaliteeti. Toimuvad tegevused haridustee katkestanud täiskasvanute tagasitoomiseks formaalharidusse ning arendatakse VÕTA süsteemi. Toetatakse täiskasvanuhariduse osapoolte võrgustikutööd ja täiskasvanute ning töandjate teadlikkuse tõstmist elukestvast õppest ja õppimisvõimalustest.

Mõõdik	2022	2023	2024	2026	2027	2028	2029
	Sihttase						
Eesmärk: Paranenud on täiskasvanute ligipääs õppija huvidest ja võimetest lähtuvale, tema arengut toetavale ja tööturu vajadustega arvestavale kvaliteetsele mitteformaalsele õppele. Koostöövormid on parandanud täiskasvanute teadlikkust elukestvast õppest ja õppimisvõimalustest							
25–64-aastaste madala haridustasemega täiskasvanute elukestvas õppes osaluse määr (%)*	10,7	9,95	10,7	12,2	12,9	13,6	14,3
Allikas: Statistikaamet							
Mittetatsionaarses üldharidusõppes või kutsekeskhariduses õppijate osakaal keskharidusega 19-64-aastaste hulgas (%)	4,5	4,7	4,3	4,8	4,9	5,0	5,1
Allikas: EHIS							
Õppetööst väljalangevuse määr mittetatsionaarses üldharidusõppes (%)**	32	26,3	25	25	24,5	24,5	24
Allikas: EHIS							
Täiskasvanute elukestvas õppes osalemise määr viimase 12 kuu jooksul (%)							
Formaal- ja mitteformaalõppes ***	48,1	-	53,7	54,2	55,0	55,5	56,0
Informaalõppes****	62,6	67,8	69,4	71,8	72,9	74,0	75,0
Allikas: Eesti Tööjõu Uuring (Statistikaamet)							

*Mõõdiku arvutamisel lähtutakse Eesti tööjõu-uuringust ning see kajastab küsitlusele eelnenud nelja viimase nädala jooksul tasemehariduses või koolitusel osalenute osatähtsust 25–64-aastaste hulgas. Madala haridustaseme all mõistetakse põhiharidusega või sellest madalama haridusega inimesi (ISCED 0-2).

**Arvesse on võetud kõik mittetatsionaarse õppe õppevormid gümnaasiumiastmes

*** Euroopa Komisjoni metoodika, indikaator hõlmab endas formaal- ja mitteformaalõpet, va juhendatud töökohapõhine õpe

****Arvesse on võetud õppimist pereliikmelt, sõbralt või kolleegilt, trükimaterjalide abil, elektroonilise seadme vahendusel, giidiga ekskursioonidel, õppekeskustes.

Tegevuse kirjeldus ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Tegevus/ Tulemus	2026	2027	2028	2029
Tegevuse 1.4 rahastamiskava				
Tegevuse raames toimub:				
- Täienduskoolituse paindlikkuse arendamine ning õppimisvõimaluste loomine				
Tulemus: Töötavatele täiskasvanutele pakutakse võimalusi osaleda tasuta täiendus- ja ümberõppes, mis arvestavad OSKA jm prognoose, regionaalseid vajadusi ning eripärasid. 2029. aastaks on vähemalt 52 731 täiskasvanut parandanud oma tööalaste kompetentside, sh tööelu üldoskuste taset. Parandatud on koolitusasutuste võimekust üldpädevuste, rohe- ja digioskuste ning erialaoskuste koolitamisel ja integreerimisel. Lisaks on arendatud täiskasvanutele pakutavaid e-õppe võimalusi.				
Prioriteetsete sihtrühmade õppes osalemise suurendamiseks on välja töötatud ja piloteeritud individuaalse õpikonto lahendused.				
- Täienduskoolituse ja täienduskoolitusasutuste kvaliteedi arendamine				
Tulemus: Täienduskoolitusasutused järgivad täiskasvanute koolituse seaduse ning täienduskoolituse standardi nõudeid. Esimese etapina on käivitunud täienduskoolitusasutuste õppekavarühmapõhine kvaliteedihindamise süsteem mikro kvalifikatsioonide pakkumiseks tegevusloa väljastamise kontekstis. Välja on töötatud tingimused ja protseduurid kvaliteedi hindamiseks ja tunnustamiseks. Nii hindajate kui ka täienduskoolitusasutuste võimekus hindamist ette valmistada ning läbi viia on paranenud ning kvaliteedi hindamine mikro kvalifikatsioonide pakkumiseks on käivitunud. Kasvanud on teadlikkus koolitajate kompetentside olulisusest kvaliteetse täienduskoolituse tagamisel. Suurendatud on koolitajate ja koolitusasutuste võimekust üldpädevuste, rohe- ja digioskuste ning erialaoskuste koolitamisel. Täiskasvanute				

täienduskoolituste kvaliteet paraneb. Valminud on PIAAC uuringu temaatilised aruanded ja täiskasvanuhariduse poliitika kujundamiseks vajalikud temaatilised uuringud.

-Mikrokvalifikatsioonide rakendamise toetamine

Tulemus: Loodud on põhimõtted ja kriteeriumid mikrokvalifikatsioonide väljatöötamiseks, tunnustamiseks ning rakendamiseks, et paremini siduda täiendus- ja ümberõpe tuleviku oskuste vajadustega ning luua õppijatele võimalused tema vajadustele ja võimetele vastava, väiksematest osadest koosneva hariduse omandamiseks. Loodud on mikrokvalifikatsiooniõppe õppekava juhised ja näidisõppekavad interaktiivse materjalina.

Täiskasvanute täienduskoolituse e-tunnistuste süsteemi arenduste esimesed etapid on ellu viidud, mis on sisendiks täiskasvanud õppija õppimise ja oskuste digiloo loomiseks. Paindlike õpiteede toetamiseks on tõhustatud VÕTA kasutamise võimalusi haridus- ja kutsesüsteemis.

- Teadlikkuse tõstmine elukestvast õppest ja õppimisvõimalustest, täiskasvanuhariduse osapoolte koostöö arendamine

Tulemus: Täiskasvanuhariduse populariseerimistegevused ja organisatsioonide vaheline koostöö toetavad elukestvas õppes osaluse kasvu. Toetatud on piirkondlikku ja kogukondlikku võrgustikutööd, suurendatud kolmanda sektori, sotsiaalsete partnerite, KOV-ide ning tööandjate rolli õppimise ja enesetäiendamise populariseerimisel. Paranenud on info kättesaadavus täiskasvanute õppimisvõimalustest, eriti mitteformaalse õppe osas, ning inimeste teadlikkus elukestva õppe vajalikkusest.

- Madalama haridustasemega täiskasvanute tagasitoomine tasemeõppesse

Tulemus: Suureneb katkenud haridusteedega täiskasvanute õppesse asumine ja väheneb nende väljalangevus. Täiskasvanutele on loodud paindlikud ja mitmekesised võimalused tasemeõppeks, õppijatele on tagatud tugi õppes püsimiseks. Info õppimisvõimaluste kohta on kättesaadav. Täiskasvanutele põhi-, kesk- ja kutseharidust pakkuvaid õppeasutusi on toetatud kvaliteetse ja kaasaegse õppe pakkumisel, arendatud on e-õppe võimalusi, integreeritud üldharidusõpet ja kutseoskuseid. Paranenud on mittetatsionaarset õpet pakkuvate õppeasutuste personali andragoogilised kompetentsid ja toimib võrgustikutöö.

KOKKU KULUD	18 721	20 077	19 964	18 539
-------------	--------	--------	--------	--------

Tegevus 1.5. Hariduse rahvusvahelise konkurentsivõime edendamine

Tegevuse raames panustatakse hariduse rahvusvahelistumisse, sh tegeletakse rahvusvahelise haridusturundusega, arendatakse kutsehariduses ja kõrghariduses rahvusvahelist koostööd, toetatakse kõrghariduse rahvusvahelise atraktiivsuse suurendamist, pakutakse õpirände soodustamiseks stipendiumiprogramme ning korraldatakse välisriigi hariduskvalifikatsioonide hindamine, haridusalase teabe andmine ja välisriikide kutsekvalifikatsioonide tunnustamise tugiteenus (ENIC/NARIC keskus).

Möödik	2022	2023	2024	2026	2027	2028	2029	2035
Sihttase								
Eesmärk: Eestis antav haridus on rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline								
Eestis õppivate immatrikuleeritud välisüliõpilaste osakaal (%) <i>Allikas: EHIS</i>	11,0	9,7	8,7	11,0	11,0	11,0	11,0	-
Eestist väljaminevas lühiajalises õpirändes osalenud kutseõppe lõpetanute osakaal (%) <i>Allikas: EHIS</i>	2,3	6,9	8,0	-	-	10,0	11,0	-
Eestist väljaminevas lühiajalises õpirändes osalenud bakalaureuse- ja magistriõppe lõpetanute osakaal (%) <i>Allikas: EHIS</i>	6,7	7,3	9,7	10,0	10,5	11,0	11,5	15,0

Tegevuse kirjeldus ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Tegevus/ Tulemus	2026	2027	2028	2029
Tegevuse 1.5. rahastamiskava				
Tegevuse raames toimub: - Rahvusvaheline haridusturundus (<i>Education Estonia, Study in Estonia</i>) <i>Tulemus:</i> Suureneb Eesti kui atraktiivse sihtriigi rahvusvaheline nähtavus ja konkurentsivõime. Kasvab teadlikkus Eesti haridussüsteemi tugevustest ja üldistest arengusuundadest. - Kutsehariduse rahvusvahelise koostöö arendamine <i>Tulemus:</i> Kasvab õpilaste ja õpetajate õpiränne ning koolide osalus rahvusvahelises koostöös. Kutsehariduspoliitika kujundamisel tuginetakse rahvusvahelistele kogemustele. - Euroopa Liidu mobiilsusprogrammi Erasmus+ elluviimine (katab üld-, kutse-, kõrg-, ja täiskasvanuharidust) <i>Tulemus:</i> Paraneb institutsioonide vaheline koostöö ja suureneb õpiränne. - Õpirände soodustamiseks pakutakse stipendiumiprogramme: Kristjan Jaagu stipendium, Euroopa Ülikooli Instituudi stipendium jt. <i>Tulemus:</i> Eesti üliõpilaste ning õppejõudude õpiränne suureneb. - Välisriigi hariduskvalifikatsioonide hindamine, haridusalase teabe andmine ja välisriikide kutsekvalifikatsioonide tunnustamise tugiteenuse pakkumine ENIC/NARIC keskuses. <i>Tulemus:</i> Tagatud on välisriigi kõrgharidust tõendavate ja kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavate kvalifikatsioonide (akadeemilised kraadid, diplomid, tunnistused jt) hindamine, kvalifikatsioonidele vastavuse määramine Eesti haridussüsteemis ning tunnustamiseks ettepanekute tegemine kõrgkoolidele ja tööandjatele.				
KOKKU KULUD	46 579	47 004	48 807	48 187

2. Õpetajate järelkasv ja areng, õpikäsitus ja -keskkonnad

Programmi 2. plokki on koondatud tegevused nüüdisaegse õpikäsituse põhimõtete rakendamiseks kõigil haridustasemetel² ja -liikides, et õppeprotsess ja õppe sisu toetaksid ennastjuhtiva õppija arengut, õpe võimestaks nii õppijat kui ka õpetajat ja kutseõpetajat. Õppe tulemuslikkuse suurendamiseks ja õppija arengu pidevaks toetamiseks lähtutakse õppekavade arendamisel, rakendamisel ja õppijate hindamisel nüüdisaegse õpikäsituse põhimõtetest ning arendatakse nutikat õppevara ja metoodikat. Toetatakse ühise kultuuri- ja väärtusruumi kujunemist, tagatakse kvaliteetne eestikeelne ja eesti keele õpe ning soodustatakse võõrkeelte õppimist. Tagatakse kvalifitseeritud õpetajate ja tugispetsialistide järelkasv³, paindlikud võimalused ametisse asumiseks, tugi algajatele ning professionaalse arengu võimalused kogu karjääri vältel. Tagatakse õppeasutuste juhtide järelkasv, toetatakse nende professionaalset arengut, töötatakse välja ja rakendatakse juhtide hindamise süsteem.

Tegevus 2.1 Õppekava ja -vara arendamine ning õpikeskkonna kujundamine

Tegevuse raames arendatakse üld- ja kutsekeskhariduse riiklikke õppekavasid, kutsehariduse õppekavu, õpitulemuste välishindamise elektroonseid vahendeid ja õppevara (sh digiõppevara, hindamisvahendid). Samuti kaardistatakse õppevara loomise ja kohandamise vajadus, tehakse õppevara laialdaselt kättesaadavaks ja toetatakse keskselt tellitud õppevara kasutuselevõttu.

Õppekavade rakendamisel ja arendustöös toetatakse koole vajaduspõhise nõustamisega, korraldatakse võrgustikutööd parimate praktikate vahetamiseks ning soodustatakse huvipoolte (näiteks ülikoolid, aineliidud, tööandjad jt) kaasamist õppe kaasajastamisel.

Õppe kvaliteedi tagamiseks arendatakse õppeasutuste sisehindamist, viiakse läbi õpitulemuste välishindamist ja rahulolu-uuringuid. Luuakse ja edendatakse nüüdisaegse õpikäsituse rakendamist toetavaid koostöövorme ning toetatakse andekate õpilaste arengut.

Viiakse läbi Eesti kutse- ja kõrghariduse kvaliteedi hindamist. Viiakse ellu haridus- ja noortevaldkonna koostöövõimeliste infosüsteemide arendus- ja juurutustöid ning toetatakse koolide digitalistut.

Möödik	2022	2023	2024	2026	2027	2028	2029	2035
Sihttase								
Eesmärk: Õppekavade arendamisel ja rakendamisel lähtutakse nüüdisaegse õpikäsituse põhimõtetest ning toetatakse nutika õppevara ja metoodika kasutamist õppes. Üldhariduskoolide ja kutseõppeasutuste digitalistut toetab õppimist ja õpetamist, hariduse valdkonna infosüsteemid on koosvõimelised ja vastavad kasutajate vajadustele.								
PISA uuringus alla kolmanda taseme* saavutanud õpilaste osakaal (%), sh								
funktsionaalne lugemisoskus	-	36,2	-	34,2	-	-	-	27,0
matemaatiline kirjaoskus		38,2		36,2				26,0
loodusteaduslik kirjaoskus		32		30,0				25,0
Allikas: PISA								
Õpilaste osakaal, kes on liikumisvõimalustega koolis pigem rahul või väga rahul (%)**								
4. klass	30,7	31,7	31,9	33,0	34,0	34,0	35,0	-
8. klass	16,1	15,5	17,3	18,0	19,0	19,0	20,0	
11. klass	15,5	16,5	17,9	17,0	18,0	18,0	19,0	
Allikas: Rahulolu-uuring								
Õpilaste osakaal, keda ei ole viimase kahe nädala jooksul korduvalt kiusatud (%)								
4. klass	63,5	60,9	61,6	68,0	68,0		69,0	-
8. klass	76,7	69,8	71	81,0	81,0		82,0	

² Nüüdisaegse õpikäsituse rakendamine kõrghariduses vt tegevus 1.3.

³ Õppejõudude järelkasvu teema vt tegevus 1.3.

11. klass Kutseõppeasutuste õppijad Allikas: Rahulolu-uuring	90 87,8	88,1 86	88,3 81,9	93,0 93,0	93,0 93,0	69,0 82,0 94,0 93,0	94,0 93,0	
Õppeprotsessis osalejate subjektiivne rahulolu kooliga pigem rahul või täiesti rahul olevate õpilaste osakaal 8. klass 11. klass kutsekeskharidus tööga pigem rahul või täiesti rahul olevate õpetajate osakaal*** Allikas: Rahulolu-uuring	23 33,4 52,7	20,1 30,1 45,0	20,2 34 45,4	25,0 41,0 56,0	25,0 41,0 56,0	26,0 42,0 56,0	26,0 42,0 56,0	kasvab
Baastasemest kõrgema taseme digioskustega 16–24-aastaste osakaal (DESI) (%)***	-	61,1	-	täpsus- tamisel	-	-	-	täpsus- tamisel
Õppijate annete toetamine	Uus mõõdik, metoodika töötatakse välja							

* Mõõdetakse skaalal 1–6, kus 1 tähistab madalamaid ja 6 tipposkuseid.

**Allikas: Rahulolu-uuring. Õpilaste osakaal, kes on liikumisvõimalustega koolis üle keskmise rahul, s.t õpilased, kes on vastanud kõigile kolmele liikumisvõimalustele hinnangu andmise küsimusele ning nende vastanute osakaal, kelle kolme küsimuse vastuse keskmine on 4-5 (vastuste skaalal 4 tähistab vastust "pigem olen nõus" ning 5 "olen täiesti nõus").

*** Arvesse on võetud alus-, üld- ja kutsehariduse õpetajad, sh täiskasvanute gümnaasiumi õpetajad.

****Allikas The Digital Economy and Society Index (DESI) [liink](#)

Tegevuse kirjeldus ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Tegevus/ Tulemus	2026	2027	2028	2029
Tegevuse 2.1. rahastamiskava				
<p>Tegevuse raames toimub:</p> <p>- Üldhariduse riiklike õppekavade arendamine ja rakendamise toetamine (sh õppevara)</p> <p>Tulemus: Kõikide õpilaste arendamine õppeprotsessi käigus toimub samadel väärtusarvudel ja ühtse nüüdisaegse õpikäsituse põhimõtete kohaselt, et toetada üld- ja tulevikuoskuste, sh meediapädevuse kujunemist. Üldhariduse riiklikud õppekavad (üldosa ja ainekavad) aitavad kaasa õpilase tervikliku arengut toetava õppe korraldamisele ning tagasisidestamisele põhikoolis ja gümnaasiumis ning võimaldavad paindlikke õpiteid. Õpiteede valimist toetab tõhusam karjääriteenuste kättesaadavus. Loodud on õppekorralduse ja õpiteede personaliseerimise toetamise meetmed. Õppeprotsessi läbiviimist toetab mitmekesine ja kvaliteetne õppevara, sh hindamisvahendid. Toetatakse mitteformaalsete ja informaalsete õpikeskkondade (sh e-õppe keskkondade) kasutamist formaalhariduses, et tagada paremad võimalused iga õppija arengu toetamiseks ning nende tulevase karjääri ja elukestva õppega seotud valikute kujundamiseks.</p> <p>- (Üldharidus)koolide õpetajate ja õpilaste tehisaru pädevuse toetamine ning tehisaru turvaline ja mõtestatud kasutamine õppetöös</p> <p>Tulemus: Koolides kasutusel olev digiõppevara ja hindamisvahendid toetavad ennastjuhtiva õppija kujunemist. Tehisaru pädevus on defineeritud ning selle arendamise toetamine on ainekavades kirjeldatud. Tehisaru mõtestatud, turvalise ja vastutustundliku kasutamise põhimõtted on kokku lepitud. On loodud tehisaru kasutamist toetav õigusruum. Õpetajatele ja koolidele on loodud juhendmaterjalid ning minimaalsed nõuded, mis aitavad tehisaru õppeprotsessis ühtselt, tõendus põhisel ja turvaliselt rakendada. Õpetajakoolituse õppekavad arvestavad tehisaru rolli ning õpetajate sellekohase pädevuse olulisega.</p> <p>- Luuakse tõendus põhine süsteem noorsootöö, huvihariduse ja huvitegevuse tihedamaks lõimimiseks formaalharidusesse</p> <p>Tulemus: Kõigile noortele on loodud võimalused mitteformaalses õppes omandatu arvestamiseks riikliku või individuaalse õppekava täitmisel. Toetatakse valmisolekut nõustada noori mitteformaalse õppe võimaluse leidmisel, õpitu kirjeldamisel ning õpitu arvestamisel riikliku õppekava täitmisel.</p> <p>- Tõendus põhise ja õppija arengut toetava kvaliteedijuhtimise edendamine üldhariduses</p> <p>Tulemus: Õppija arengut toetavate õpitulemuste välis hindamise vahendite (e-eksamid, e-tasemetööd ja küsitlused), sh tagasiside (kirjeldab mh koolide panust õpilaste edasijõudmises) ja metoodika on arendatud ning rakendatud ning kooskõlas kasutajagruppide (õpilane, õpetaja, lapsevanem, koolijuht, riik) ootuste ja valmisolekuga ning hariduspoliitiliste otsustega. Välja on töötatud üldharidussüsteemi kvaliteedihindamise mudel, sh hindamiskriteeriumid ja mudelit on piloteeritud, samuti on välja töötatud tuge vajavate koolide jaoks arendusprogrammid, sh nõustamist ja toetamist on piloteeritud. Õppeasutuse eneseanalüüsiks ja hindamiseks on loodud digitaalne juhtimislaud.</p> <p>- Kutseõppe riiklike õppekavade ja kutseõppe õppekavade arendamine ning rakendamise toetamine (sh õppevara)</p> <p>Tulemus: Kutsehariduspoliitikat kavandatakse tihedas koostöös huvipooltega ja teiste haridustasemetega, kaasatute</p>				

võrgustik on laienenud ja koostöö regulaarne. Selle tulemusena on kutseõppe õppekavasüsteem terviklik, õppekavad on ajakohased ja ühendavad tööandjate ootused õpilaste vajadustega. Õppeprotsessi läbiviimist toetab mitmekesine ja kvaliteetne õppevara sh simulaatorid.

- Õppeasutuste ja õppe kvaliteedi hindamine kutse- ja kõrghariduses

a) kutsehariduse kvaliteedi hindamine

Tulemus: Kutsehariduse osapooled, sh koolid on saanud tagasisidet oma õppekasvatustöö kvaliteedi, tugevuste ja parendusvaldkondade kohta. Koolide hindamisaruanded on avalikud ning on aluseks analüüsile, edasistele juhtimisotsustele ja arendustele. (Tegevusi viiakse ellu programmi tegevuse 3.2 rahastamiskava tegevuse PRÕM+ raames)

b) kõrghariduse kvaliteedi hindamine (institutsionaalne akrediteerimine ja temaatiline hindamine).

Tulemus: Eesti kõrgkoolide toimimist ja kvaliteeti seiratakse ja hinnatakse süsteemselt ning hindamissüsteem tagab õppe kõrge kvaliteedi.

c) Õppe õiguse ekspertiis kutse- ja kõrghariduses (õppekavagruppide/-rühmade esma- ja kordushindamine).

Tulemus: Kõik avatavad õppekavad vastavad kehtivatele kvaliteedistandarditele ja tööturuvajadusele.

- Turvalise koolikultuuri edendamine ja õppijate füüsilise tervise edendamine

Tulemus: Kiusamisjuhtude arv haridusasutustes on vähenenud. Koolide õppekeskkond ja koolikultuur on rohkemates koolides turvaline. Viiakse ellu liikumist soodustavaid programme ja tegevusi.

- Andekate õpilaste arengu toetamine

Tulemus: andekate õpilaste arengu toetamise põhimõtted on kajastatud koolide õppekavades. Kasvab koolide arv, kus tehakse sihipärast tööd annete arendamisel. Õpilaste osalus riiklike olümpiaadide piirkonnavoordes ja üleriigilistel konkurssidel on kasvav.

- Hariduse valdkonna e-teenuste arendamine ning haldusala IKT tegevuste koordineerimine

Tulemus: Hariduse valdkonna infosüsteemid on koosvõimelised ja vastavad kasutajate vajadustele. Üldhariduskoolide ja kutseõppeasutuste digitaristu toetab õppimist, õpetamist ja õppeasutuse tõenduspõhist juhtimist, sh pidaja poolt.

KOKKU KULUD	24 539	25 431	24 901	21 711
KOKKU INVESTEERINGUD	2 641	2 789	2 710	2 710

Tegevus 2.2. Võrdsete võimaluste tagamine hariduses

Võrdsete võimaluste tagamiseks alus- ja põhihariduses jätkatakse kaasava hariduse põhimõtete rakendamist, sh tagatakse õppenõustamise teenuste kättesaadavus; toetatakse muukeelseid õpilasi eesti keele omandamisel ja nõrgema sotsiaalmajandusliku taustaga piirkondade koole, toetatakse hariduslikku lõimumist.

Mõõdik	2022	2023	2024	2026	2027	2028	2029	2035
				Sihttase				
Eesmärk: õppekorralduses arvestatakse õpilaste individuaalseid arenguvajadusi.								
Rajaleidja soovitatud tugispetsialisti teenuste rakendamise osakaal üldhariduses (%) Allikas: EHIS	76,0	74,7	76,5	78,5	79,0	80,0	80,5	-
Tavaklassi kaasatud tõhustatud ja erituge saavate õpilaste osakaal kõigist tõhustatud ja erituge saavatest õpilastest Allikas: EHIS	36,2	39,4	40,3	41,0	41,5	42,0	42,5	-
Tavakooli kaasatud tõhustatud ja erituge saavate õpilaste osakaal kõigist tõhustatud ja erituge saavatest õpilastest (%) Allikas: EHIS	70,8	72,8	76,8	77	77,5	80,0	80,5	-
Eesti keele kui teise keele põhikooli lõpueksamil vähemalt B1-taseme saavutanute osakaal (%) vähemalt B2-taseme saavutanute osakaal (%) Allikas: EHIS, EIS	55,6	52,3	53,5	72,0	72,0	72,0	72,0	95,0
Uus mõõdik, metoodika töötatakse välja								
Eesti keel teise keelena eksamil vähemalt B2 taseme saavutanute osakaal gümnaasiumi statsionaarses õppes (%)* Allikas: EHIS, EIS	75,5	69,1	69,7	80,0	80,0	81,0	81,0	-
Tipptasemel oskustega (PISA 5. ja 6. taseme saavutanud) õpilaste osakaal eesti keelest erineva õppekeelega koolis võrreldes eestikeelse kooliga: Allikas: PISA								
Loodusteadused: eesti keelest erineva õppekeelega kool/ eesti õppekeelega kool	-	5,9/13,3	-	-	6,5/14,0	-	-	-
Lugemisoskus: eesti keelest erineva õppekeelega kool/ eesti õppekeelega kool	-	7,3/11,6	-	-	9,3/13,6	-	-	-
Matemaatika: eesti keelest erineva õppekeelega kool/ eesti õppekeelega kool	-	7,8/14,7	-	-	9,8/16,7	-	-	-
Õpetajate osakaal, kes on enda hinnangul saanud vajaliku õppe erivajadustega laste õpetamiseks ja/või toetamiseks	-	-	46,8	-	48,0	-	-	-
Alusharidus	-	-	42,6	-	44,0	-	-	-
Üldharidus								
Allikas: Rahulolu-uuring								
Õpetajate osakaal, kes tunnevad, et nad on hästi või väga hästi ette valmistatud õpetamiseks mitmekultuurilises või -keelses keskkonnas Allikas: TALIS	-	-	**	-	-	-	-	-

*C1-taset hakatakse seirama pärast vastava vahendi välja töötamist.

** Andmed lisanduvad sügisel

Tegevuse kirjeldus ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Tegevus/ Tulemus	2026	2027	2028	2029
Tegevuse 2.2. rahastamiskava				
Tegevuse raames toimub: - Kaasava hariduse ja vajaduspõhiste õppenõustamise teenuste elluviimine ja seire <i>Tulemus: Õppenõustamise teenused vastavad kvaliteedinõuetele ja on võrdsetel alustel kättesaadavad kõigis maakondades. Hariduspoliitilised otsused ning kooli pidajate ja koolide tegevus kaasava hariduse rakendamisel toetavad igakülgset iga õpilase arengut ning on kooskõlas laste põhiõigustega. Riik on toetanud kohalikke omavalitsusi haridustugiteenuste korraldamiseks ja üle on vaadatud Rajaleidjate võrgustiku funktsioonid. Ennetatud on õppest ja/või tööturult väljalangemist.</i> - Eesti keele õpe ja keeleõppe arendamine <i>Tulemus: On toetatud eesti keelest erineva emakeelega isikute eesti keele õpet. Paranenud on keeleõppe kvaliteet ja laienenud on keeleõppe võimalused nii õpilastele kui ka täiskasvanutele (sh haridustöötajatele, tugispetsialistidele, kohalike omavalitsuste noorsootöötajatele ja huvihariduskooli õpetajatele); arendatud on hindamise, testimise, keeleõppe metoodika jm alast kompetentsi keeleõppevaldkonnas, sh keeletehnoloogilisi võimalusi kasutades.</i>				
KOKKU KULUD*	56 837	60 853	61 502	53 502
KOKKU INVESTEERINGUD	2 210	2 352	5 676	456

*Tegevustesse panustab ka omavalitsustele lasteaiaõpetaja palgatoetuseks eraldatav 16 mln eurot, mida on võimalik kasutada ka tugiteenuste kättesaadavuse tagamiseks ja tugispetsialistide töötasuks lasteaedades. Kuna riigi toetus KOV-idele kavandatakse riigieelarves Vabariigi Valitsuse all, ei sisaldu see summa seetõttu käesoleva programmi eelarves.

Tegevus 2.3 Õpetajate ja haridusasutuste juhtide arengu toetamine

Tegevuse raames arendatakse õpetajate taseme- ja täiendusõppe süsteemi ja meetmeid haridusasutuste juhtide hindamiseks ning professionaalse arendamise toetamiseks. Toetatakse tegevusi õpetaja, haridusasutuse juhi ja tugispetsialisti ameti atraktiivsuse suurendamiseks ja väärtustamiseks. Tegevused toetavad noortevaldkonna töötajate esma- ja täiendõpet ja järelkasvu.

Möödik	2022	2023	2024	2026	2027	2028	2029	2035
Sihttase								
Eesmärk: Tagatakse kvalifitseeritud õpetajate, haridusasutuste juhtide ja tugispetsialistide järelkasv ning paindlikud võimalused ametisse asumisel.								
Õpetaja kutsekindlus*								
Õpetajakoolituse lõpetanute osakaal , kes on pärast lõpetamist õpetajana töötanud viiel järjestikusel aastal (%)	62	56	60	57	57	58	59	60
esmakordselt õpetajana alustanute osakaal , kes on pärast ametisse asumist õpetajana töötanud viiel järjestikusel aastal (%)	50	52	46	52	53	54	54	55
Allikas: EHIS								
Koolijuhtide osakaal, kes võtsid kasutusele meetmeid, et toetada õpetajate koostööd uute õpetamispraktikate väljaarendamisel (TALIS) (%)	(2018) 45	-	***	-	-	-	-	-
Allikas: TALIS								
Konkurss õpetajakoolituse õppekohtadele**	1,1	1,2	1,3	1,4	1,4	1,5	1,5	-
Allikas: SAIS+EHIS								
Õpetajate osakaal, kes on vähemalt kord kuus õpetanud koos teise õpetajaga (%)	(2018) 21,5	-	***	-	-	-	-	-
Allikas: TALIS								

* Arvesse on võetud koolieelse lasteasutuse, üldhariduskooli, kutseõppeasutuse ja rakenduskõrgkooli õpetajad, kes on pärast õpetajakoolituse lõpetamist või esmakordselt tööle asumist töötanud viiel järjestikusel aastal.

** Näitab õpetajakoolituse õppekavade konkursi suhet ülikoolide kõigi bakalaureuse- ja magistriõppe õppekavade keskmisesse konkurssi.

*** Andmed lisanduvad sügisel.

Tegevus/ Tulemus	2026	2027	2028	2029
Tegevuse 2.3. rahastamiskava				
Tegevuse raames:				
- Toetatakse haridus- ja noortevaldkonna töötajate professionaalset arengut ja järelkasvu				
Tulemus: Haridus- ja noortevaldkonna töötajate areng on toetatud, tuginedes kinnitatud täiendusõppe kontseptsioonile. Õpetajaametisse sisenemiseks ning selles püsimiseks on loodud paindlikke õpiteid ja on toetatud haridusvaldkonna sisest mobiilsust. Tähelepanu on pööratud õpetajaameti ning noortevaldkonna töötajate ametite populariseerimisele. Loodud on võimestamise meetmed, mis aitavad haridus- ja noortevaldkonna asutuste juhtidel luua õppimist ja õpetamist toetavat kultuuri ja KOV haridusametnikel täita koolipidaja rolli. Välja on töötatud haridustöötajate eetikanormistik ning selle rakendamise plaan. Toetatud on haridustöötajate metoodika ja (aineülese) didaktika alase pädevuse arendamist ning innovaatiliste õppemeetodite kasutuselevõttu (sh IKT kasutamine personaalhariduses). Loodud on võimalused täienduskoolitusel osalemiseks, arendatud on koolituskvaliteeti ja meetmeid enesehindamise protsesside juurutamiseks. Kutsutud on ellu Õpetajate Akadeemia, mille tegevuste fookusvaldkondadeks on loodusteaduste didaktika, matemaatika didaktika, eesti keele õpetamine muu kodukeelega õpilastele ja lastele, eesti keeles õpetamine ning kaasav haridus. Fookusvaldkondade akadeemiliste töötajate professionaalsus kasvab ja nende arv tõuseb.				
- Suurendatakse haridus- ja noortevaldkonna töötajate ameti atraktiivsust				
Tulemus: Haridus- ja noortevaldkonna töötajate amet on väärtustatud nii avalikkuse kui nende endi seas. Õpetaja ja haridusasutuse juhi amet on atraktiivne elukutse valik, sh toetatakse sisenemist teistest valdkondadest.				
KOKKU KULUD	11 199	10 562	9 350	7 221
KOKKU INVESTEERINGUD	161	161	161	81

3. Hariduse, ühiskonna ja tööturu seosed

Kiiresti muutuv ühiskond ja uuenev tööturg, sh uued valdkonnad ja erialad ning uued töövormid nõuavad seniste oskuste ümberkujundamist. Inimeselt eeldab see valmisolekut karjääripööreteks ja pidevat õppimist – ümberõpet ja enesetäiendamist – kogu elukaare jooksul, haridussüsteemilt suutlikkust kiiresti reageerida muutuvale oskuste vajadusele ning luua õppimisvõimalusi erinevatele vanusegruppidele.

Tegevuste 3.1 ja 3.2 raames rakendatakse jätkusuutlikku **süsteemi tööjõu ja oskuste vajaduse prognoosimiseks ja seireks ning tegevuse koordineerimiseks eri osaliste vahel**, et toetada tööturu vajadustest lähtuvate oskuste omandamist ning sidustada paremini haridus- ja töömaailm. Soodustatakse **suuremat lisandväärtust loovate oskuste arendamist ning laiendatakse täiendus- ja ümberõppevõimalusi, sh töökohapõhist õpet**, et reageerida kiiresti töömaailma arenguvajadustele ning tagada kõigile Eesti inimestele tööturul vajalikud oskused ja teadmised.

Tegevus 3.1. Kutsesüsteemi arendamine ja oskuste prognoosisüsteem OSKA

Tegevuse raames tagatakse kutsesüsteemi toimimine ning arendatakse ja rakendatakse tööjõuvajaduse seire- ja prognoosisüsteemi (OSKA).

Mõõdik	2022	2023	2024	2026	2027	2028	2029
				Sihttase			
Eesmärk: Kutsesüsteemi kaudu on haridussüsteem ja tööturg paremini seostatud.							
Rakendunud OSKA ettepanekute osakaal	Uus mõõdik, metoodika töötatakse välja						

Tegevuse kirjeldus ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Tegevus/ Tulemus	2026	2027	2028	2029
Tegevuse 3.1 rahastamiskava				
Tegevuse raames toimub: - Kvalifikatsiooniraamistiku rakendamine Tulemus: Eesti kvalifikatsiooniraamistik on rakendunud ja kooskõlas Euroopa kvalifikatsiooniraamistikuga (EQF). - Kutsesüsteemi uuendamine ja kutseksamite arendamine Tulemus: Kutsesüsteem on kooskõlas haridussüsteemi ja tööturu ootustega, inimestel on loodud võimalus tõestada oma kvalifikatsiooni. Välja on töötatud oskuste klassifikaator, mis on sidustatud Euroopa oskuste klassifikaatoriga (ESCO) ning loodud on oskuste kataloog, mis võimaldab kiirelt ja paindlikult luua oskuste profiile kvalifikatsioonide, mikrovalifikatsioonide aluseks ja õppekavadele sisendiks. Arendatud on sihtgruppide oskuste hindamise võimekust ning digikeskkonna arenduste kaudu on loodud võimalused inimeste personaalsete oskuste kirjeldamiseks ja hindamiseks isiklikus digiloos. Toetatakse kutse andmise kvaliteeti, oskuste hindajate ning nõustajate koolitused on läbi viidud. Õpingud kutseõppeasutustes lõpevad töömaailmaga koostöös välja töötatud asjakohaste, töömaailma poolt hinnatud kutseksamitega. - Tööjõuvajaduse seire- ja prognoosisüsteemi uuendamine ja rakendamine Tulemus: Välja on töötatud ja rakendatud OSKA uuendatud tööturu üldanalüüsi ja valdkondlike uuringute metoodika, viiakse läbi OSKA piirkondlikke uuringuid ning laiendatakse võimekust kasutada lisaandmeid, suurandmeid ning andmekaevet. Toimib regulaarne tööjõuvajaduse seire-, prognoosi- ja tagasisidestamise süsteem (OSKA), mille eesmärk on sidustada tööturu osapoolte ekspertteadmine haridus- ja koolitusteenuste struktuuri, mahu ja sisu planeerimist toetavaks süsteemiks, toetada tööandjate, erialaliitude, õppeasutuste ja valitsusasutuste koostööd ning kindlustada ajakohase tööturu info jõudmine vajalike osapoolteni. OSKA tulemused on sisendiks kvalifikatsiooni- ja karjäärinõustamise süsteemile, õppekavaarendusele, taseme- ja täiendusõppe pakkumisele ning õppe rahastamisele.				
KOKKU KULUD	4 161	4 380	4 228	3 153

Tegevus 3.2. Õppe seostamine tööturu vajadustega

Tegevuse abil arendatakse praktikasüsteemi nii kutse- kui ka kõrghariduses ja laiendatakse töökohapõhise õppe võimalusi. Viiakse ellu IT Akadeemia ja Inseneriakadeemia tegevusi kutse-, üld- ja huvihariduses ning kõrghariduses. Lisaks viiakse läbi uuringuid kutse- ja kõrghariduse lõpetajate edukusest tööelus.

Mõõdik	2022	2023	2024	2026	2027	2028	2029	2035
Sihttase								
Eesmärk: viia õppimisvõimalused suuremasse vastavusse tööturu arenguvajadustega.								
1–3 aastat tagasi kutsehariduse lõpetanud 20–34-aastaste inimeste tööhõive määr (%) <i>Allikas: Eurostat</i>	75,1	84,6	74,7	81,5	82	83	83,5	-
1–3 aastat tagasi kolmanda taseme õpingud lõpetanud 20–34-aastaste tööhõive määr <i>Allikas: Eurostat</i>	87,3	96,7	95,2	88,5	89	90	91	-
Hõivatute osakaal eri- ja kutsealase haridusega 20–34-aastaste inimeste hulgas (%) üks aasta pärast lõpetamist viis aastat pärast lõpetamist <i>Allikas: „Edukus Tööturul“</i>	78,9 75,1	76,1 73,7	- -	78 76	79 77	80 77	81 78	85 80
Inseneeria erialade lõpetajate osakaal kõrghariduses (%) <i>Allikas: EHIS</i>	Uus mõõdik, metoodika töötatakse välja							
IT õppesuuna lõpetajate arv aastas kõrghariduses kutsehariduses <i>Allikas: EHIS</i>	847 424	793 496	889 536	990 540	990 540	1040 540	1065 560	-
Baastasemest kõrgema taseme digioskustega 16–74-aastaste osakaal (%) <i>Allikas: The Digital Economy and Society Index (DESI) [link]</i>	-	34,8	-	-	35	-	40	60
Lõpetajate ettevõtlikkus	Uus mõõdik, metoodika töötatakse välja							

Tegevuse kirjeldus ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Tegevus/ Tulemus	2026	2027	2028	2029
Tegevuse 3.2. rahastamiskava				
Tegevuse raames toimub:				
- Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine (PRÕM+)				
<i>Tulemus: Loodud on täiendavaid koolituskohti töökohapõhises õppes. Laiendamaks sihtrühmi riigile prioriteetsetes valdkondades, on välja töötatud ja piloteeritud töökohapõhise õppe korraldusmudeleid. Ellu on viidud õppeasutuste ja tööandjate praktika ja töökohapõhise õppega seotud koostööprojekte ning pakutud koolitust kooli ja ettevõtte poolsetele juhendajatele. (Kutsehariduse kvaliteedi edendamise ja hindamise tulemused on kajastatud programmi tegevuse 2.1 all). Siseriiklikud kutsemeistrivõistlused viiakse läbi vastavalt kinnitatud kavale. Eesti kutseõppurid osalevad siseriiklikel ja on ettevalmistatud rahvusvahelisteks kutsemeistrivõistlusteks.</i>				
- IKT ja inseneeria valdkondade kutseharidusõppe seoste suurendamine tööturu vajadustega ning inseneeria valdkonna populaarsuse kasvatamine (IT akadeemia ja Inseneriakadeemia kutse-, üld- ja huvihariduses)				
<i>Tulemus: Koostöös üldhariduskoolide, kutseõppeasutuste ja tööandjatega on ellu viidud tegevused, mis tõstavad noorte teadlikkust IKT valdkonnas pakutavast õppest ning tööturu võimalustest. Loodud on võimalused inseneeria õppeks üldhariduse 3. ja 4. kooliastmetel ja huvihariduses ning võimalus IKT õppeks kõigis üldhariduskooli astmetes. Kasvab kutseõppurite arv IKT ning inseneeria valdkondades, väheneb väljalangevus, lõpetajate teadmised ja oskused on kooskõlas tööandjate ootustega ning üldhariduskoolide õppijad on teadlikumad oma õpivalikute tegemisel. Loodud on tingimused inseneeria erialadel kutsekeskhariduse õppekavade lõpetajatele kõrghariduse tasemel õpingute jätkamiseks. Korraldatud on tüdrukutele suunatud üle-eestilisi või piirkondlikke tegevusi, et äratada või kasvatada huvi IKT ja inseneeria valdkondade vastu. Õpetajatele ning koolijuhtidele on pakutud koolitusi ja seminare.</i>				

- Inseneeria ning IKT valdkondades kõrgharidusõppe seoste suurendamine tööturu vajadustega ning lõpetajate arvu tõstmine (Inseneriakadeemia ja IT akadeemia kõrghariduses)

Tulemus: Kasvab inseneeria ja IKT valdkondade üliõpilaste vastuvõtt, väheneb väljalangevus, suureneb lõpetajate arv ja lõpetajate erialased teadmised ja oskused on kooskõlas tööturu vajadustega. Kasvab naiste osakaal kõigist õppuritest. Ellu on viidud tegevused, mis tõstavad noorte teadlikkust inseneeria valdkonnas pakutavast õppest, tööturu võimalustest ja kasvatavad huvi tehniliste erialade vastu. On ajakohastatud ja loodud uusi mooduleid. Toetatud on akadeemiliste töötajate ja õpetamise võimekus.

- Kõrgharidusõppe kvaliteedi parendamine sh nüüdisaegse õpikäsituse juurutamine ja uuendatud õpiväljundite rakendamine

Tulemus: Tagatud on kõrgharidusõppe kvaliteet läbi arendustegevuste kõrgkoolides ning kvaliteedihindamiste süsteemi. Kõrgkoolidevahelise koostöö tõhustamise kaudu paraneb kõrgkoolide võimekus pakkuda kvaliteetset ja kaasaegset õpet ning suureneb Eesti kõrghariduse konkurentsivõime. Kaasajastatud õpiväljundite rakendamiseks ning õpetamissuutlikkuse ja paindlikkuse parendamiseks toimuvad koolitustegevused. Õppijate tagasiside on süsteemne osa õppe kvaliteedi arendamisel. Väheneb katkestamise määr.

- Õppejõudude arengu väärtustamine ja doktoriõppe tulemuslikkuse toetamine akadeemilise järelkasvu tagamiseks

Tulemus: Pädevad õppejõud tagavad õppe kõrge kvaliteedi. Toetatakse õppejõudude õpetamisoskuste sh digioskuste edendamist. Eestikeelse akadeemilise järelkasvu tagamiseks ja doktoriõppe lõpetajate arvu suurendamiseks toetatakse doktoriõppe efektiivsuse kasvu. Väheneb majanduslik surve doktoriõppe kõrvalt täiskoormusega töötamiseks ja paraneb lõpetamise määr. Toetatakse doktorikoolide tegevust sh valdkondade ülest ja ülikoolidevahelist tegevust.

- Kõrghariduse rahvusvahelistumine

Tulemus: Suureneb Eesti kui kõrgharidusõppeks ning teadus- ja arendustöös atraktiivse sihtriigi rahvusvaheline nähtavus ja konkurentsivõime. Turundustegevuste selged fookused (õppevaldkonnad, sihtriigid) arvestavad Eesti riigi huvidega, sh tööturuvajadustega, ning aitavad kaasa tasakaalustatud ja kvaliteetse välisüliõpilaskonna kujunemisele. Kasvab Eesti hariduse maine ja tuntus sh välismaal elavate Eesti noorte ning Eestis elavate välismaalaste seas. Kasvab teadlikkus kõrghariduse rahvusvahelistumise üldistest arengusuundadest ja teiste riikide kogemustest.

- Täienduskoolituse paindlikkuse arendamine ning õppimisvõimaluste loomine Ida-Virumaal

Tulemus: Ida-Viru regiooni, peamise energia- ja põlevkivitööstuse kliimanetraalsuse üleminekuga kaasnevate muutustega kohanemise toetamiseks on piirkonna tasemeõppevõimalused muutunud mitmekesisemaks ning läbi on viidud täiendus- ja ümberõpet põlevkivisektorist vabanevale tööjõule. Piirkonna tööelisele elanikkonnale on õpetatud uusi oskusi vastavalt piirkonna ettevõtluse investeeringutele ning muutunud tööjõuvajadusele.

- Paindliku ja tööturu vajadusi arvestava õppe tagamine rohepöörde toetamiseks

Tulemus: Tasemeõppe õppekavade sisu ja õppe korraldus on roheoskuste õpetamiseks kõrg- ja kutsehariduses ajakohastatud. Lähtutud on OSKA analüüsides ning prognoosides, sh digi- ja rohepöördeks vajalikest oskustest. Kutsestandardid on ajakohastatud ning roheoskused on integreeritud ka oskusprofiilidesse. Pakutud on paindlikke ja kättesaadavaid täienduskoolitusi, mikrovalifikatsiooniõpet ning täiendõppe programme 2830 inimesele.

- Paindliku ja tööturu vajadusi arvestava õppe tagamine digipöörde toetamiseks

Tulemus: On pakutud nii ümber- kui täiendõpet täiskasvanute IKT oskuste arendamiseks, kus osaleb kokku vähemalt 2000 inimest. On toetatud naiste suuremat osalust ümber- ja täiendõppes. Kutsestandardid on ajakohastatud ning IKT oskused on integreeritud ka oskusprofiilidesse. On loodud täienduskoolituse programm, millega koolitatakse täiendavalt juurde infoturbejuhte ning programm väike- ja keskmise suurusega ettevõtetele, et suurendada nende IKT-oskusi ning -teadmisi.

KOKKU KULUD	42 865	32 872	29 350	24 958
--------------------	--------	--------	--------	--------

4. Noortevaldkonna arendamine

Programmi 4. plokki on koondatud noorsootöö, noorte huvihariduse, -tegevuse ja noortepoliitika arendamise tegevused. Toetatakse noorte omaalgatust ning nende ettevõtlikkuse ja annete arendamist. Noorsootöö, huvihariduse ja -tegevuse teenuste kvaliteedi arendamiseks ja tõrjutusriskis noorte kaasamiseks toetatakse noorsootöö- ja huviharidusasutuste ning töötajaskonna arengut ning kohalikul tasandil piirkondlikku koostööd noorsootöö, huvihariduse ja -tegevuse kvaliteetsete teenuste osutamisel. Noortele, sh andekatele noortele kultuuri, spordi ja LTT (loodus-, täppisteadused ja tehnoloogia) valdkonna huvihariduse ning -tegevuse pakkumise toetamiseks jätkatakse huvihariduse ja -tegevuse toetuskeemi rakendamist. Jätkatakse selliste tegevuste toetamist, mis toetavad noorte edasiste õpiteede valiku tegemist ja püsimist formaalhariduses ning aitavad noortel siseneda tööturule, saada töökogemust ja suurendada teadlikkust töömaailmast. Toetatakse noorteühinguid, noorte osalusprogramme ning uute osalusvõimaluste väljatöötamist. Arendatakse noortevaldkonna töötajaskonna pädevusi läbi koolituste korraldamise ja koolitussüsteemi arendamise. Toetatakse noortevaldkonna uuringute ja analüüside läbiviimist ning arendatakse terviklikku noortevaldkonna seire- ja analüüsisüsteemi. Samuti toetatakse noorsootöö pakkujate rahvusvahelist koostööd ning noortevaldkonna arendamiseks töötajaskonna osalemist rahvusvahelistes võrgustikes ja projektides.

Tegevus 4.1. Noorte ettevõtlikkuse ja omaalgatuste toetamine (HOOG)

Tegevuse raames toetatakse noorte siseriiklikke ja rahvusvahelisi omaalgatusprojekte.

Mõõdik	2022	2023	2024	2026	2027	2028	2029
Sihttase							
Eesmärk: Noored on loov ja ühiskonda hoogsalt edasi viiv jõud – hariduse, kultuuri, majanduse, keskkonna ja teiste valdkondade nügijad ning eestvedajad							
18–26-aastaste noorte juhitud mittetulundusühingute osakaal aktiivsetest mittetulundusühingutest (%) <i>Allikas: Statistikaamet</i>	4,7	3,7	3,9	3,8	4,2	4,6	4,8
Huvikoolis õppivate noorte osakaal 7–26-aastastest noortest (%)* <i>Allikas: EHIS, Statistikaamet</i>	32,9	32,7	32,9	33,8	34,1	34,4	34,7
Noorte omaalgatusprojektide arv (sh toetatud projektide osakaal (%)) <i>Allikas: Harno</i>	168 (42)	111 (69)	198 (45)	> 168 (vähemalt 50)	> 168 (vähemalt 50)	> 168 (vähemalt 50)	> 168 (vähemalt 50)
Noorte ettevõtjate osakaal 18–26 aastastest noortest (%) <i>Allikas: Statistikaamet</i>	4	4,1	4	5,8	6,0	6,2	6,4

* Statistikaamet korrigeeris koos 2023. aasta kohta andmete avaldamisega 21.05.2024 ka andmeid 2017.-2022. aasta kohta.

Tegevuse kirjeldus ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Tegevus/ Tulemus	2026	2027	2028	2029
Tegevuse 4.1. rahastamiskava				
Tegevuse raames toimub: - Noorte omaalgatuste ja ühistegevuste toetamine. Toetatakse noorte omaalgatusi ja Euroopa Liidu noorteprogrammide Erasmus+ ja Euroopa Solidaarsuskorpus elluviimist Tulemus: Noortel on rohkem teadmisi, oskusi, motivatsiooni ja võimalusi, et tegutseda enda ja kogu ühiskonna elu parendamise ja edasiviimise nimel.				
KOKKU KULUD	2 390	2 406	2 428	2 226

Tegevus 4.2. Noorte kodanikuosaluse toetamine ja õiguste kaitsmine (OSA)

Tegevuse raames võimestatakse noorte kodanikuaktiivsust ja demokraatlike väärtuste kujundamist. Toetatakse noorteühinguid ja noorte osalusprogramme ning tagatakse parimate kaasamispraktikate koondamine ja levik, arendades seeläbi kohalike omavalitsuste kaasamisvõimekust.

Mõõdik	2022	2023	2024	2026	2027	2028	2029
	Sihttase						
Eesmärk: Noorte õiguste kaitsmine riigis on järjepidev ning noorte aktiivne kodanikuosalus toetatud.							
Osalusvormide arv Allikas: Harno (Eesti Noorteühenduste Liidu kaudu)	92	89	85	≥ 79	≥ 79	≥ 79	≥ 79
Toimiva osaluskoguga kohalike omavalitsuste osakaal kõigist omavalitsustest (%) Allikas: Harno (Eesti Noorteühenduste Liidu kaudu)	68	62	59	vähemalt 70%	vähemalt 75%	vähemalt 80%	vähemalt 85%
18–26-aastaste kandidaatide osakaal kõigist kohalikest omavalitsuste volikogu valimiste kandidaatidest (%) Allikas: Statistikaamet	(2021) 5,4	-	-	-	-	-	10%
15–26-aastaste noorte osakaal, kes on osalenud organiseeritud vabatahtlikus tegevuses (%) Allikas: Statistikaamet, Eesti tööjõu uuring	26,5	27,2	26,5	>24	>26	>26	27

Tegevuse kirjeldus ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Tegevus/ Tulemus	2026	2027	2028	2029
Tegevuse 4.2. rahastamiskava				
Tegevuse raames toimub: - Noorte osalusprogrammi elluviimine: Noorte otsustes osalemise toetamine ning võimaluste arendamine, erinevate osalusvormide toetamine kohalikul, riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil ning koolidemokraatia edendamine. Tulemus: Noortel on mitmekesisemaid osalusvõimalusi. Noorte ja noortega töötavate inimeste (sh kohalike omavalitsuste spetsialistide) teadlikkus osalusvõimalustest ja osaluse mõjudest on suurenenud. Noored osalevad aktiivselt ühiskonnaelu korraldamises ja on selleks motiveeritud. - Noorte organiseeritud ühistegevuse, sh noorteühingute toetamine Tulemus: Noorte huvikaitse ja nende huvidest lähtuv ühistegevus noorteorganisatsioonides on tagatud.				
KOKKU KULUD	919	899	899	899

Tegevus 4.3. Noorsootöö kättesaadavuse ja kvaliteedi arendamine (ISE)

Tegevuse all toetatakse omavalitsuste ja noortevaldkonnas tegutsevate organisatsioonide koostööd ja võrgustumist noorsootöö, huvihariduse ja -tegevuse tegevuste arendamisel. Toetatakse noorsootöö, huvihariduse ja -tegevuse teenuste kvaliteedi arendamist, teenuste kättesaadavuse parendamist ning jätkatakse tervikliku noortevaldkonna seire- ja analüüsisüsteemi arendamisega.

Tegevuse all toetatakse noorte kultuuri, spordi ja LTT (loodus-, täppisteadused ja tehnoloogia) valdkonna huvihariduse ning -tegevuse pakkumist, milleks on ette nähtud kokku 12,4 mln eurot. Sellest riiklikust toetusest moodustab 9,225 mln eurot kohalikele omavalitsustele eraldatav toetus, mis on kavandatud riigieelarves Vabariigi Valitsuse kulude all ja ei sisaldu programmi eelarves.

Mõõdik	2022	2023	2024	2026	2027	2028	2029
	Sihttase						
Eesmärk: Kvaliteetne noorsootöö (sh noorte huviharidus) on kättesaadav üle Eesti ning loob kõigile noortele võimalused mitmekülgsaks arenguks, eduelamusteks, kogemuste pagasi rikastamiseks ja iseseisvumiseks.							
Kohalike omavalitsuste osakaal, kus noorsootööteenused on vähemalt edasijõudnu tasemel (%) <i>Allikas: RaM Minuomavalitsus.ee</i>	39,2	55,7	65,8	50	65	67	69
Noorsootöö teenustega rahul olevate noorte osakaal (%) <i>Allikas: Uuring „Noorsootöös ja huvihariduses osalevate noorte rahulolu noorsootöoga“</i>	(2020) 90	-	-	vähemalt 90	-	-	-
Noortevaldkonna korraldamise kvaliteedi hindamise läbinud kohalike omavalitsuste osakaal (%) <i>Allikas: Harno, Eesti Noorsootöötajate Kogu</i>	24	40,5	30	55	60	65	70

Tegevuse kirjeldus ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Tegevus/ Tulemus	2026	2027	2028	2029
Tegevuse 4.3. rahastamiskava				
Tegevuse raames toimub: - Noortevaldkonna võrgustiku (sh KOV-id, partnerid) toetamine <i>Tulemus:</i> Noorsootöö, huvihariduse ja -tegevuse korraldajad arendavad süsteemselt tegevuste kvaliteeti. - Noortevaldkonna rahvusvahelistumise toetamine <i>Tulemus:</i> Rahvusvaheline koostöö toetab noortevaldkonna arengut Eestis parimate praktikate jagamise ja töötajaskonna pädevuste tõstmise kaudu. - Riiklikud toetusmeetmed noorte kultuuri, spordi ja LTT (loodus-, täppisteadused ja tehnoloogia) valdkonna huvihariduse ning -tegevuse pakkumise tagamiseks <i>Tulemus:</i> noorte kultuuri, spordi ja LTT (loodus-, täppisteadused ja tehnoloogia) valdkonna huviharidus ning -tegevus on Eestis regionaalselt ühtlaselt kättesaadav. - Noorteinfo teenuse arendamine ja noorteinfo vahendamine noortele <i>Tulemus:</i> Noored on teadlikud oma võimalustest ja valikutest oma elu paremaks korraldamiseks. - Arendatakse noortevaldkonna seire- ja analüüsisüsteemi <i>Tulemus:</i> Loodud on eeldused Eesti noortele, sh tõrjutusriskis noortele, kvaliteetsete teenuste osutamiseks ning arendamiseks nii kohalikul kui üleriigilisel tasandil. On olemas tugev noortevaldkonna seire- ja analüüsisüsteem, mille alustalad on süsteemne andmehaldus ning noortevaldkonna töötajate andmeteadlikkus; teenuste kvaliteedi ja mõju järjepidevat seiramist võimaldavad instrumendid ning sihipärane uuringute tellimine ja teaduspõhine innovatsioon. Noortevaldkonna seire- ja analüüsisüsteemi kaudu toetatakse reformide, sh kohustusliku kooliea pikendamise, eestikeelsele õppele ülemineku, kutsehariduse reformi, elluviimist ja tulemuslikkuse jälgimist. - Noortevaldkonna töötajate kohustuslikele kvalifikatsiooninõuetele ülemineku <i>Tulemus:</i> üleriigiliste kvalifikatsiooninõuete seadmisega saavutatakse noortele noortevaldkonnas osutatavate teenuste ühtlasem kvaliteet sõltumata piirkonnast. Kvaliteedi tõstmisega: <ul style="list-style-type: none"> tagatakse noorsootöös ja huvihariduses ja -tegevuses osalemisel noortele vaimne ja füüsiline turvalisus; 				

- antakse hoogu noorsootöötaja ja huvihariduse õpetaja kutseala professionaliseerumisele;
- edendatakse kutseala populaarsuse kasvu ja väärtustamist ühiskonnas, aidates kaasa töötajate järelkasvu probleemide leevendamisele.

- Arendatakse noortevaldkonna kvaliteedisüsteemi

Tulemus: luuakse erinevate teenuste kokkulepped teenuste kvaliteedi osas, ehk kvaliteedikriteeriumid ning selle alusel hindamismudelid, mille osaks on nii tehnoloogiliste keskkondade arendamine ja kättesaadavus, hindamismudelite tugisüsteemi välja töötamine koostöös mudelite omanikega ning noortevaldkonnas tegutsevatele teenusepakkujatele tugisüsteemi kujundamine teenuste kvaliteedi tagamiseks. Tegevust toetab kvaliteedinõukoda, mille eesmärk on toetada ekspertteadmiste ning huvipoolte vajadusi esindades kvaliteedijuhtimise edendamist noortevaldkonnas.

KOKKU KULUD	3 174	2 732	2 732	2 732
--------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Tegevus 4.4. Noortele ühiskonnas võrdsete võimaluste tagamine (KINDLUS)

Tegevused on suunatud noorte riskikäitumise vähendamisele ja tõrjutusriski ennetamisele ning noorte vaimse tervise toetamisele. NEET olukorda sattumise ennetamiseks või NEET olukorda sattunud noorte toetamiseks tugevdatakse mobiilset noorsootööd ning riskioludes noori toetatakse läbi spordil põhineva SPIN programmi. Noorte vaimse tervise probleemide ennetamiseks viiakse koolides läbi YAM (Youth Aware of Mental Health) programmi.

Mõõdik	2022	2023	2024	2026	2027	2028	2029
				Sihttase			
Eesmärk: Noorte üksijäämist ja eemaldumist märgatakse ning ennetatakse kindlustunnet suurendava turvavõrgustiku abil.							
15–26-aastaste noorte osakaal, kes hindavad, et tugi on kättesaadav (%) [*] Allikas: Statistikaamet, Eesti tööjõu uuring	89,7	91,5	90	≥90	≥90	≥90	≥90
15–29-aastaste osakaal, kes ei tööta, ei õpi ega osale koolitusel (NEET-staatuses noored) (%) Allikas: Statistikaamet	10,6	9,6	11,0	10,2	9,9	9,6	9,3

*Indikaator mõeldab riikliku toe tajutud ehk noorte hinnangulist kättesaadavust. Mõõdiku arvutamisel liidetakse kokku "vajas spetsialisti abi või tuge ja sai abi" ja "ei vajanud spetsialisti abi või tuge, kuid abivajaduse korral teab, kuhu pöörduda" vastanud.

Tegevuse kirjeldus ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Tegevus/ Tulemus	2026	2027	2028	2029
Tegevuse 4.4. rahastamiskava				
Tegevuse raames toimub: - Noorte riskikäitumise vähendamine ja tõrjutusriski ennetamine <i>Tulemus: Üle-eestiliselt on paranenud kvaliteetse noorsootöö ja huvitegevuse kättesaadavus. Selleks on muuhulgas tugevdatud mobiilset noorsootööd, et parandada NEET olukorras olevate noorte võimalusi õpingute jätkamiseks, huvipõhistes tegevustes osalemiseks ning (tagasi) jõudmiseks tööturule. Laienenud on riskioludes elavate noorte osalemisvõimalused spordil- ja liikumisel põhinevas huvitegevuses, mis vähendab nende tõenäosust jääda kõrvale ühiskonna-, haridus- ja tööelust.</i> - Noorte vaimse tervise toetamine <i>Tulemus: Haridusasutustes on ellu viidud tõendus põhinevate noorte vaimset tervist toetav programm. Programmi rakendamise lõppedes (2029) on tegevustest osa saanud vähemalt 5500 noort.</i> - Noorte konkurentsivõime tõstmine noore tööalaste oskuste ja teadmiste arendamise kaudu. <i>Tulemus: Noortel on piisavad teadmised ja oskused tööellu astumiseks.</i>				
KOKKU KULUD	3 850	3 803	3 475	2 280

Juhtimiskorraldus

Haridus- ja noorteprogrammi on koostanud ja selle eest vastutab Haridus- ja Teadusministeerium (HTM). Programmi elluviimisse panustavad peale HTMi Haridus- ja Noorteamet (Harno), SA Kutsekoda, Eesti Keele Instituut, Astangu Kutser rehabilitatsiooni Keskus ja Sihtasutus TI-Hüpe.

Programmis seatud eesmärkide saavutamise ja mõõdikute seiramise eest vastutab HTM. Programmi elluviimist jälgiv Haridusvaldkonna arengukava ja Noortevaldkonna arengukava ühine juhtkomisjon kohtub üldjuhul kaks korda aastas – aprillis ning oktoobris.

Programmi juhtimistasandid on programm ja tegevus. Teenuste juhtimine on asutuse planeerimistasand.

- **Programmi eesmärgi** saavutamise eest vastutab kantsler (koos asekancleritega).
- **Programmi tegevuste** elluviimise ja eesmärgi saavutamise eest vastutab osakonnajuhataja.

Haridus- ja noorteprogrammi lisad:

Lisa 1. Üleriigilise ja piirkondliku tähtsusega investeeringuprojektid – investeeringud Ida-Virumaa põhikoolivõrgu ümberkorraldamiseks, mis võimaldavad uuendada haridustaristut, et korraldada ümber ja optimeerida põhihariduse pakkumist ning ennetavalt leevendada demograafiliste muutuste mõju (tegevus: haridusvõrgu korrastamine ja arendamine)

Lisa 2. Programmi teenuste ülevaade ja rahastamiskava

Lisa 1. Üleriigilise ja piirkondliku tähtsusega investeeringuprojektid – investeeringud Ida-Virumaa põhikoolivõrgu ümberkorraldamiseks, mis võimaldavad uuendada haridustaristut, et korraldada ümber ja optimeerida põhihariduse pakkumist ning ennetavalt leevendada demograafiliste muutuste mõju (tegevus: haridusvõrgu korrastamine ja arendamine)

	Toetust saav kohalik omavalitsus või riigiasutus	Projektiga hõlmatud eeldatav õppekohtade arv ⁴	Projekti lühikirjeldus
1	Alutaguse vald	135	Iisaku Gümnaasiumi ümberkujundamine põhikooliks ning 135 õppekohaga koolihoone ehitamine
2	Haridus- ja Teadusministeerium	432	Kohtla-Järve Järve linnaosas kahe omavalitsuse pidamisel oleva põhikooli ühendamine üheks põhikooliks ning koolihoone ehitamine Kohtla-Järve Järve Koolile
3	Kohtla-Järve linn	648	Kohtla-Järve Ahtme linnaosas kolme põhikooli ühendamine üheks põhikooliks ning kuni kolme paralleeliga koolihoone ehitamine
4	Narva linn	748	Narva linnas vähemalt kahe põhikooli ühendamine üheks põhikooliks ning kuni kolme paralleeliga ja väikeklassidega koolihoone ehitamine
5	Narva-Jõesuu linn	135	Narva-Jõesuu Koolile 135 õppekohaga koolihoone ehitamine
6	Toila vald	135-180	Toila Gümnaasiumi ümberkujundamine põhikooliks ning 135-180 ⁵ õppekohaga koolihoone ehitamine

⁴ Õppekohtade arv võib läbirääkimiste käigus täpsustuda, eelkõige õpilaste arvu prognooside ning kaasava hariduse põhimõtete rakendamisel.

⁵ Täpne õppekohtade arv selgub läbirääkimistel

Lisa 2. Programmi teenuste ülevaade ja rahastamiskava

Teenuste eelarved on indikatiivsed ja on kajastatud täiendava informatsiooni andmiseks.

Programmi meede, tegevus ja tegevuse selgitus	Asutus	Asutuse TERE teenus	2026	2027	2028	2029
Meede 1. Õpivõimalused ja hariduse korraldus						
Tegevus 1.1. Haridusvõrgu korrastamine ja arendamine						
Tegevus toetab põhikooli ja gümnaasiumi lahutamist, riigile keskhariduse andmisel suurema vastutuse andmist, sh riigigümnaasiumide loomist, haridustaristu optimeerimist ning energiatõhususe suurendamist, õppekeskkonna nüüdisajastamist, kaasava hariduse põhimõtete rakendamist, hariduse kättesaadavuse parandamist ja haridusasutuste vahelise koostöö suurendamist. Korrastatakse tuge vajavate õpilaste koolide võrk. Kohalikud omavalitsused saavad toetust nii väikeste maakoolide pidamiseks kui ka kaasava hariduse põhimõtete rakendamiseks.	Haridus- ja Teadusministeerium	Haridusvõrgu pidamine ja taristu arendamine	-27 553 917	-26 367 804	-36 291 460	-28 001 330
	Kutseõppeasutuste (grupp)	Kutseõppeasutuste taristu pidamine	-5 725 055	-5 725 055	-5 725 055	-5 725 055
	Eesti Keele Instituut	Taristu haldus	-63 604	-63 604	-63 604	-63 604
	Eesti Kirjandusmuuseum	Taristu haldus	-85 799	-85 799	-85 799	-85 799
	Haridus- ja Noorteamet	Taristu haldus	-62 029	-62 029	-62 029	-62 029
Tegevus 1.2. Juurdepääsu tagamine üld- ja kutseharidusele						
Tegevus hõlmab üldhariduses kolme haridustaset: alus-, põhi- ja üldkeskharidust ning kutseharidust. Ligipääsu tagamiseks kvaliteetsele üldharidusele antakse haridustoetust munitsipaal- ja erakoolide pidajatele, tagatakse vajalikud õppekohad riigi koolides ning toetatakse IBO õppekavade rakendamist ja Euroopa Kooli arengut. Kutsehariduses kavandatakse kutseõppe koolitusmahud ja õppekavarühmade üleriigiline optimaalne jaotus, tagatakse vajalikud õppekohad ja õppijate toimetulekut toetavad meetmed, kaasajastatakse õppevahendeid.	Haridus- ja Teadusministeerium	Üldharidusõppe läbiviimise toetamine	-71 505 839	-79 540 439	-81 682 287	-81 582 287
	Haridus- ja Teadusministeerium	Kutseõppe läbiviimise korraldamine	-13 217 842	-13 417 842	-13 417 842	-13 417 842
	Riigi üldhariduskoolid (grupp)	Üldharidusõppe läbiviimine	-105 631 490	-107 406 205	-108 379 917	-108 682 034
	Kutseõppeasutused (grupp)	Kutseõppe läbiviimine	-110 514 935	-112 468 994	-105 272 661	-104 436 094
	Rakenduskõrgkoolid (grupp)	Kutseõppe läbiviimine rakenduskõrgkoolides	-1 405 440	-1 415 440	-1 420 440	-1 420 440
	Astangu Kutser rehabilitatsiooni Keskus	Kaasava kutsehariduse arendamine ning HEV õppijate õppimise ja töölerakendamise toetamine	-2 720 371	-2 698 517	-2 698 517	-2 698 517

	Astangu Kutser rehabilitatsiooni Keskus	Töölesaamist toetavate teenuste (töölalane rehabilitatsioon ja kaitstud töö) arendamine	-877 830	-868 464	-868 464	-868 464
Tegevus 1.3. Juurdepääsu tagamine kõrgharidusele						
Toetatakse kõrgharidusõppe läbiviimist ülikoolides ja rakenduskõrgkoolides (tegevustoetus), tagatakse õppija toimetulekut ja õppe tulemuslikkust toetavad teenused ja toetused, juurutatakse õppijakeskset õpikäsitust, toetatakse kõrgharidusõppe kvaliteeti, tagatakse õppejõudude järelkasv, toetades nende arengut ja suurendades enesetäiendamise võimalusi.	Haridus- ja Teadusministeerium	Kõrgharidusõppe läbiviimise korraldamine	-280 334 056	-275 063 256	-275 063 256	-275 063 256
	Rakenduskõrgkoolid (grupp)	Kõrgharidusõppe läbiviimine	-41 884 180	-38 937 288	-39 173 288	-39 526 288
	Haridus- ja Noorteamet	Õppija toimetulekut toetavad stipendiumid: erivajadusega üliõpilaste stipendium ja asendushooldusel viibinud või eestkostja peres elanud üliõpilaste stipendium	-322 000	-322 000	-322 000	-322 000
Tegevus 1.4. Täiskasvanuhariduse arendamine ja õppimisvõimaluste loomine						
Suuremat lisandväärtust andvate erialaste oskuste ja tööelu üldoskuste arendamiseks pakutakse täiendus- ja ümberõppevõimalusi. Koolituste rahastamisel lähtutakse OSKA soovitudest jm uuringutest ning arendatakse mitteformaalõppe kvaliteeti. Toimuvad tegevused haridustee katkestanud täiskasvanute tagasitoomiseks formaalharidusse ning arendatakse VÕTA süsteemi. Toetatakse täiskasvanuhariduse osapoolte võrgustikutööd ja täiskasvanute teadlikkuse tõstmist elukestvast õppest ning õppimisvõimalustest.	Haridus- ja Teadusministeerium	Täiskasvanuõppe arendamine ja toetamine	-15 899 004	-17 200 804	-17 001 804	-15 709 701
	Kutseõppeasutuste (grupp)	Täiskasvanute täiendus- ja ümberõpe	-1 727 230	-1 786 200	-1 866 900	-1 884 500
	Rakenduskõrgkoolid (grupp)	Täiskasvanute täiendus- ja ümberõpe	-1 095 000	-1 090 000	-1 095 000	-945 000
Tegevus 1.5. Hariduse rahvusvahelise konkurentsivõime edendamine						
Tegevuste raames panustatakse hariduse rahvusvahelistumisse, sh tegeletakse rahvusvahelise haridusturundusega, arendatakse kutsehariduses ja kõrghariduses rahvusvahelist koostööd ja toetatakse	Haridus- ja Teadusministeerium	Rahvusvahelise koostöö arendamine	-153 815	-153 815	-153 815	-153 815
	Kutseõppeasutuste (grupp)	Rahvusvaheline koostöö kutsehariduses	-3 751 379	-3 225 440	-3 174 988	-3 237 500

kõrghariduse rahvusvahelise atraktiivsuse suurendamist. Viiakse ellu EL mobiilsusprogrammi Erasmus+. Õpirände soodustamiseks pakutakse stipendiumiprogramme ning korraldatakse välisriigi hariduskvalifikatsioonide hindamist, haridusalase teabe andmist ja välisriikide kutsequalifikatsioonide tunnustamise tugiteenust.	Rakenduskõrgkoolid (grupp)	Rahvusvaheline koostöö kõrghariduses	-2 682 065	-2 630 000	-2 643 000	-1 961 000
	Haridus- ja Noorteamet	Hariduse rahvusvahelistumise toetamine	-39 992 171	-40 994 668	-42 835 096	-42 835 096
Meede 2. Õpetajate järelkasv ja areng, õpikäsitus ja -keskkonnad						
Tegevus 2.1. Õppekava ja -vara arendamine ning õpikeskkonna kujundamine						
Tegevuse raames arendatakse üld- ja kutsekeskhariduse riiklikke õppekavasid, kutsehariduse õppekavu, õpitulemuste välishindamise elektroonseid vahendeid ja õppevara (sh digiõppevara, hindamisvahendid). Samuti kaardistatakse õppevara loomise ja kohandamise vajadus, tehakse õppevara laialdaselt kättesaadavaks ja toetatakse keskselt tellitud õppevara kasutuselevõttu. Õppekavade rakendamisel ja arendustöös toetatakse koole vajaduspõhise nõustamisega, korraldatakse võrgustikutööd parimate praktikate vahetamiseks ning soodustatakse huvipoolte (nt ülikoolid, aineliidud, tööandjad jt) kaasamist õppe kaasajastamisel. Õppe kvaliteedi tagamiseks arendatakse õppeasutuste sisehindamist, viiakse läbi õpitulemuste välishindamist ja rahulolu-uuringuid. Luuakse ja edendatakse nüüdisaegse õpikäsituse rakendamist toetavaid koostöövorme ning toetatakse andekate õpilaste arengut. Viiakse läbi Eesti kutse- ja kõrghariduse kvaliteedi hindamist. Viiakse ellu haridus- ja noortevaldkonna koostöövõimeliste infosüsteemide arendus- ja juurutustöid ning toetatakse koolide digitaristut.	Haridus- ja Teadusministeerium	Õppekava ja koolikorralduse arendamine ja rakendamise toetamine	-19 743 301	-20 112 436	-19 267 155	-16 856 215
	Haridus- ja Noorteamet	Hindamine ja uuringute läbiviimine	-2 713 326	-2 668 059	-2 668 059	-2 668 059
	Haridus- ja Noorteamet	Õppeasutuste ja õppe kvaliteedi hindamine kõrg- ja kutsehariduses	-2 082 754	-2 650 831	-2 965 737	-2 186 258
Tegevus 2.2. Võrdsete võimaluste tagamine hariduses						
Võrdsete võimaluste tagamiseks alus- ja põhihariduses jätkatakse kaasava hariduse põhimõtete rakendamist, sh	Haridus- ja Teadusministeerium	Kaasava hariduse toetamine	-34 561 786	-36 320 041	-38 859 463	-35 798 182

tagatakse õppenõustamise teenuste kättesaadavus; toetatakse muukeelseid õpilasi eesti keele omandamisel ja nõrgema sotsiaalmajandusliku taustaga piirkondade koole, toetatakse hariduslikku lõimumist.	Eesti Keele Instituut	Eesti keele õppe korraldamine	-15 975 797	-18 119 512	-16 100 595	-14 740 916
	Haridus- ja Noorteamet	Õppenõustamine, ennetustegevused ja muukeelse õppija toetamine	-6 298 969	-6 413 552	-6 542 238	-2 962 808
Tegevus 2.3. Õpetajate ja haridusasutuste juhtide arengu toetamine						
Tegevustega arendatakse õpetajate taseme- ja täiendusõppe süsteemi ja meetmeid haridusasutuste juhtide hindamiseks ning professionaalse arendamise toetamiseks. Toetatakse tegevusi õpetaja, haridusasutuse juhi ja tugispetsialisti ameti atraktiivsuse suurendamiseks ja väärtustamiseks. Tegevused toetavad noortevaldkonna töötajate esma- ja täiendõpet ja järelkasvu.	Haridus- ja Teadusministeerium	Haridus- ja noorsootöötajate täiendõpe ja arengu toetamine	-5 300 241	-5 301 530	-5 283 998	-4 122 104
	Haridus- ja Noorteamet	Haridustöötajate professionaalse arengu toetamine	-5 899 181	-5 260 737	-4 066 345	-3 098 346
Meede 3. Hariduse, ühiskonna ja tööturu seosed						
Tegevus 3.1. Kutsesüsteemi arendamine ja oskuste prognoosisüsteem OSKA						
Tegevuse raames tagatakse kutsesüsteemi toimimine ning arendatakse ja rakendatakse tööjõuvajaduse seire- ja prognoosisüsteemi (OSKA).	Haridus- ja Teadusministeerium	Kutsesüsteemi ja tööturu seiresüsteemi arendamine	-4 125 459	-4 344 959	-4 192 814	-3 118 041
	Kutseõppeasutuste (grupp)	Kutseksamite korraldamine	-35 000	-35 000	-35 000	-35 000
Tegevus 3.2 Õppe seostamine tööturu vajadustega						
Tegevuse abil arendatakse praktikasüsteemi kutse- ja kõrghariduses ja laiendatakse töökohapõhise õppe võimalusi. Viiakse ellu IT Akadeemia ja Inseneriakadeemia tegevusi kutse-, üld- ja huvihariduses ning kõrghariduses. Pakutakse paindlikku ja tööturu vajadusi arvestavat õpet rohepöörde ja digipöörde toetamiseks. Mitmekesisistatakse Ida-Virumaa tasemeõppevõimalusi ning pakutakse täiendus- ja ümberõpet.	Haridus- ja Teadusministeerium	Õppe ja tööturu vajaduste sidumise toetamine	-7 961 913	-8 429 092	-6 521 178	-5 985 740
	Haridus- ja Noorteamet	Tööturuga seotud tegevuste elluviimine	-34 903 514	-24 443 055	-22 829 175	-18 971 751
Meede 4. Noortevaldkonna arendamine						
Tegevus 4.1. Noorte ettevõtlikkuse ja omaalgatuste toetamine (HOOG)						

Tegevuse raames toetatakse noorte siseriiklike ja rahvusvahelisi omaalgatusprojekte.	Haridus- ja Teadusministeerium	Nutikate lahenduste toetamine noorsootöös	-393 100	-393 100	-393 136	-191 000
	Haridus- ja Noorteamet	Noorte võimestumist toetavate tegevuste elluviimine	-1 996 500	-2 012 700	-2 034 800	-2 034 800
Tegevus 4.2. Noorte kodanikuosaluse toetamine ja õiguste kaitsmine (OSA)						
Tegevusega võimestatakse noori olema aktiivsed kodanikud. Toetatakse noorteühinguid ja noorte osalusprogramme ning tagatakse parimate kaasamispraktikate koondamine ja levik, arendades seeläbi kohalike omavalitsuste kaasamisvõimekust.	Haridus- ja Teadusministeerium	Noorte osaluse ja õiguste toetamine otsustusprotsessides	-918 480	-898 490	-898 490	-898 490
Tegevus 4.3. Noorsootöö kättesaadavuse ja kvaliteedi arendamine (ISE)						
Toetatakse omavalitsuste ja noortevaldkonnas tegutsevate organisatsioonide koostööd ja võrgustumist noorsootöö, huvihariduse ja -tegevuse tegevuste arendamisel. Toetatakse noorsootöö, huvihariduse ja -tegevuse teenuste kvaliteedi arendamist, teenuste kättesaadavuse parendamist ning jätkatakse tervikliku noortevaldkonna seire- ja analüüsisüsteemi arendamisega.	Haridus- ja Teadusministeerium	Noortevaldkonna kvaliteedi arendamine ja toetamine	-976 370	-953 840	-953 840	-953 840
	Haridus- ja Noorteamet	Noorsootöö kättesaadavuse toetamine	-2 157 715	-1 737 973	-1 737 973	-1 737 973
	Haridus- ja Noorteamet	Noortevaldkonna andmepõhine arendamine	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
Tegevus 4.4. Noortele ühiskonnas võrdsete võimaluste tagamine (KINDLUS)						
Tegevuse raames soodustatakse riskirühmade sotsiaalset kaasatust ning vähendatakse noorte eemale- ja üksijäämise riski. Toetatakse noorte üleminekuid tööellu ja iseseisvumisel, arendatakse tugisüsteeme noorte eemalejäämise ennetamiseks ning õpingutest ja tööturul eemale jäänud noorte toetamiseks.	Haridus- ja Teadusministeerium	Noorte võimaluste toetamine osalemaks tööelus	-745 785	-567 528	-411 411	-180 702
	Haridus- ja Noorteamet	Noorte tööhõivevalmiduse ja riskioludes noorte tugiteenuste toetamine	-3 104 052	-3 235 456	-3 063 627	-2 098 884